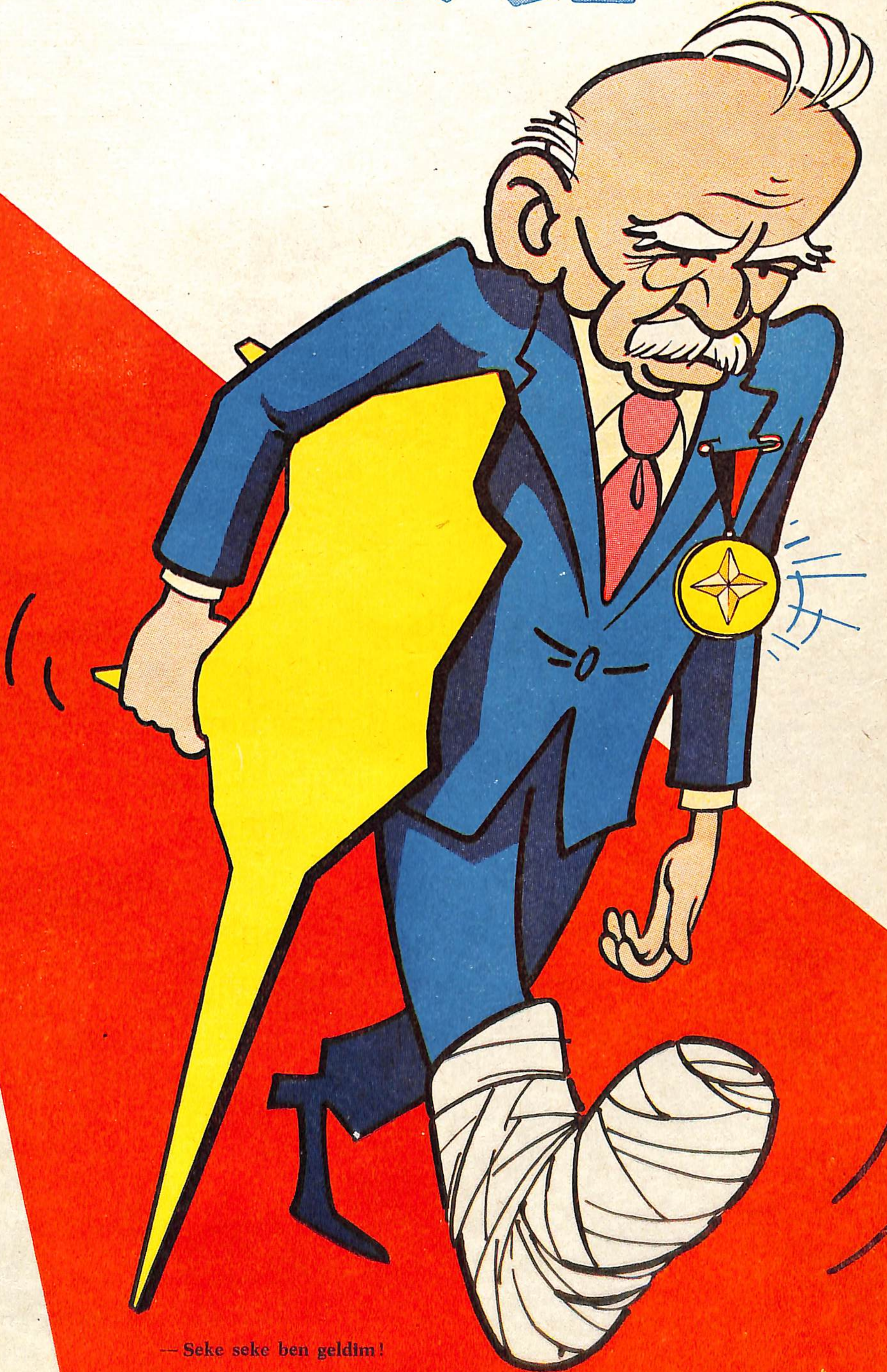
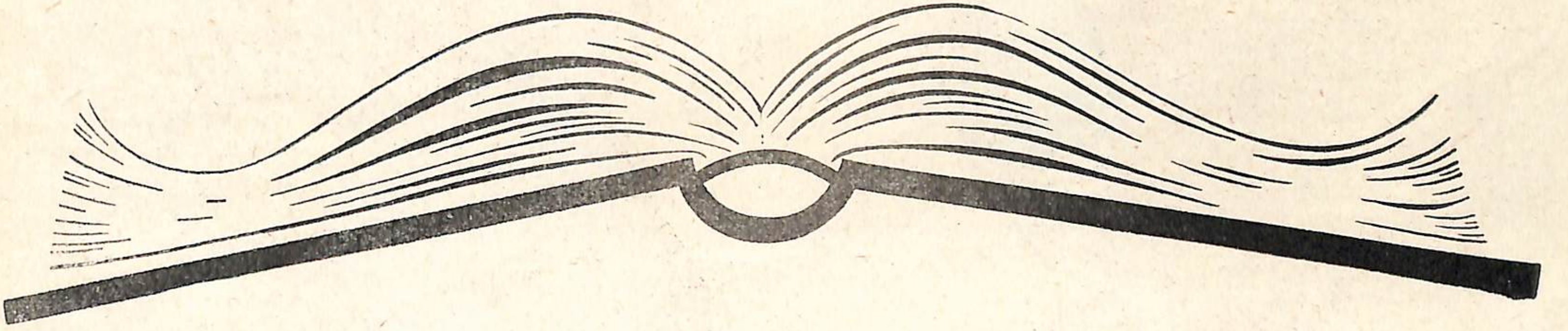
Akbaba

BÜLENT SEREN

— Seke seke ben geldim!

kültür hayatının da hizmetinde

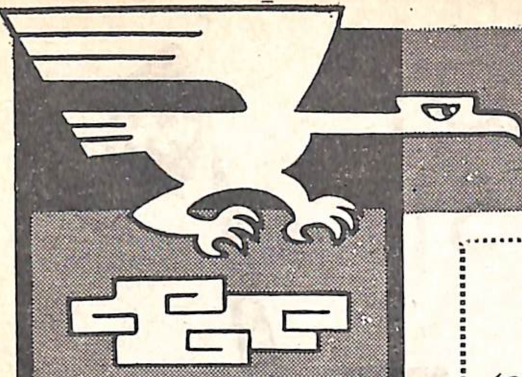

Türkiye İş Bankasının
memleket kültürüne hizmet
gayesiyle kurmuş olduğu
"Kültür Yayınları" Şirketi, fikir... sanat...
edebiyat... ve iktisat alanlarında
kıymetli eserleri, halkımızın
istifadelerine sunmak için daima gelişen
bir gayretle çalışmaktadır.

TÜRKİYE İŞ BANKASI paranızın...istikbalinizin emniyetidir

(Faal: 4991—122)

Akbaba

SİYASÎ MİZAH GAZETESİ

BAŞYAZARI :
Yusuf Ziya Ortaç

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ :
Aziz Nesin, Adnan Veli, Orhan Kemal, Rifat Ilgaz, Naci Sadullah, İlhan Selçuk, Selâmi Yurdatap, Nimet Arzık, Necdet Rüştü, Salâhattin Kutlu, Zeyyat Selimoğlu, Cemal Güven, Burhan Esen, Kenan Akıncı, Reşit Aşçıoğlu, Vedat Saygel, Kudret Sinan.

ÇEVİRGEN AİLESİ :
Vâ - Nû, Semiramis Aydınlık, Ergin Ortaç, Gülden Ortaç.

KARİKATÜR AİLESİ :
Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Cafer Zorlu, Mehmet Polat, Semih Balcıoğlu, Mim Uykusuz, Zeki Beyner, Bülent Şeren, Burhan Solukçu, Şadi Dinççağ, Mıstık.

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası
Kapak baskısı:
Şaka Matbaası

Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

Fiatı : 100 kuruştur.

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8-10 Daire : 3.
Telefon : 22 18 11

İLAN FİATI :
Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

9 Temmuz 1964
Cilt : 7 — Sayı : 28
YIL : 42

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Utanmaz Adam!

KIRKPINAR çayırını, boks ringini, Mithatpaşa stadını konu dışı bırakırsak, zekâ, insan gücüdür. Bilgi, insan gücüdür. Söz, duygu, düşünce, karakter, insan gücüdür.

Şaşmazsanız bir şey daha katayım bunlara: Utanmazlık da insan gücüdür. Eğer, utanmaz adama insan diyebilirseniz.

Bunun son örneğini bize Yunanistan verdi: Komşu devletin başbakanı, bu açıdan, eşi az bulunur bir güçlü kişidir.

Washington'daki basın toplantısında Papandreu'nun, İstanbul rumlarına yaptığımız kaba baskıdan şikâyetçi olduğunu elbet okudunuz.

Hürriyet heykelinin ışığında bu sözleri söyliyebilmek için, insan, utanma duygusunu sahiden yitirmiş olmalı!

Eğer gözümüzü, biraz düne çevirirsek, Anadolu'da, hâlâ Yunan ordusunun yaktığı isli köy kalıntıları bulabiliriz. Hâlâ, karınları Megalo idea'nın süngüsü ile deşilmiş kızların, gözü yaşlı annelerini bulabiliriz.

Ama, hafızalarımızın takvimini çevire çevire niçin kırk yılın gerisine gidelim?.. Daha dün, banyo odasında boğazlanan Türk anası ile üç çocuğu, dünya vicdanını çığlık çığlığa ayağa kaldırmağa yetmez mi?

Bundan da yenisi, bundan da tarafsızı var elimde: 2 Haziran 1964 tarihli Look mecmuası...

Look bir Amerikan dergisidir. Dünya basınını izlemiyen okurlarım için açıklayım: Baskı sayısı, yeryüzündeki itibar ölçüsünü anlatmağa yeter: 7.400.000... Rakkam yanlışı olmadığına inanmanız için, harflerle de tekrarlayım: Yedi milyon dörtyüzbin.

Eğer, bir dergiyi, girdiği evde en az dört kişi okuyorsa, Look'un her sayısını bütün Türkiye nüfusu kadar insan izliyor demektir.

Bu derginin Kıbrıs'a ayırdığı, Akbaba sayfalarından daha büyük sekiz sayfada neler var?.. Hepsini olduğu gibi aktaracak yerim yok. Sizlere özetini vereceğim:

Acının katmer katmer buruşturduğu bir anne yüzü: Bu, oğlu öldürülmüş bir Türk kadınıdır.

Öbür sayfada, yıkılmış bir ihtiyar: Bu da oğlunu Makarios çetesine kurban vermiş bir şehit babası.

Yaprağı çeviriyorum: Düşman saldırısından kaçan silâhsız kadınlar.. Yaşlı anneler.. Genç kızlar...

Yazıları okuyorum:

«Yüzlerce Türk köyü yağma edilmiş, yakılmış, yıkılmış, birer hayalet köy olmuştur.»

«Binlerce Türk, Kızılay çadırlarına sığınmış, yarı aç, yarı tok, yarı çıplak yaşamaktadır.»

«Müslümanlar ibadet için camilere, çocuklar okumak için mekteplere gidememektedir.»

«Rumlar, İngilizlere, onlarla beraber olanlara, hele Amerikalılara hiç güvenmemektedirler.»

«Rumlar, adayı tüm Yunanistan'a katmak, Türkler ise kendi bölgelerinde ayrı bir hükûmet kurmak istemektedir.»

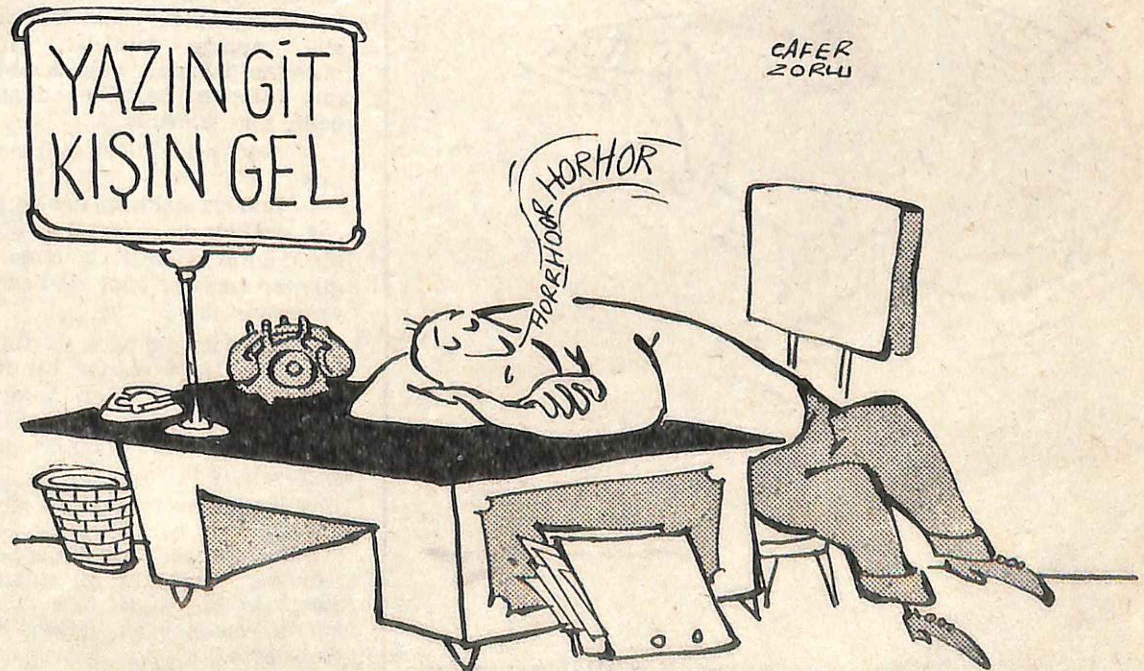
«Her geçen gün, Kıbrıs'ta durumu biraz daha sertleştirmektedir.»

İşte, bu profesyonel kaatiller avukatı Papandreu, İstanbul'daki rum azınlığının, Türk baskısı altında olduğunu dünyaya haykırıyor.

İsmet İnönü'yü, bu benzeri çok azalmış milletlerarası politika efendisini, şimdi, siyaset pazarında utanmasını yitirmiş bir adamla karşı karşıya, bir konuşma masasına oturtmak istiyorlar...

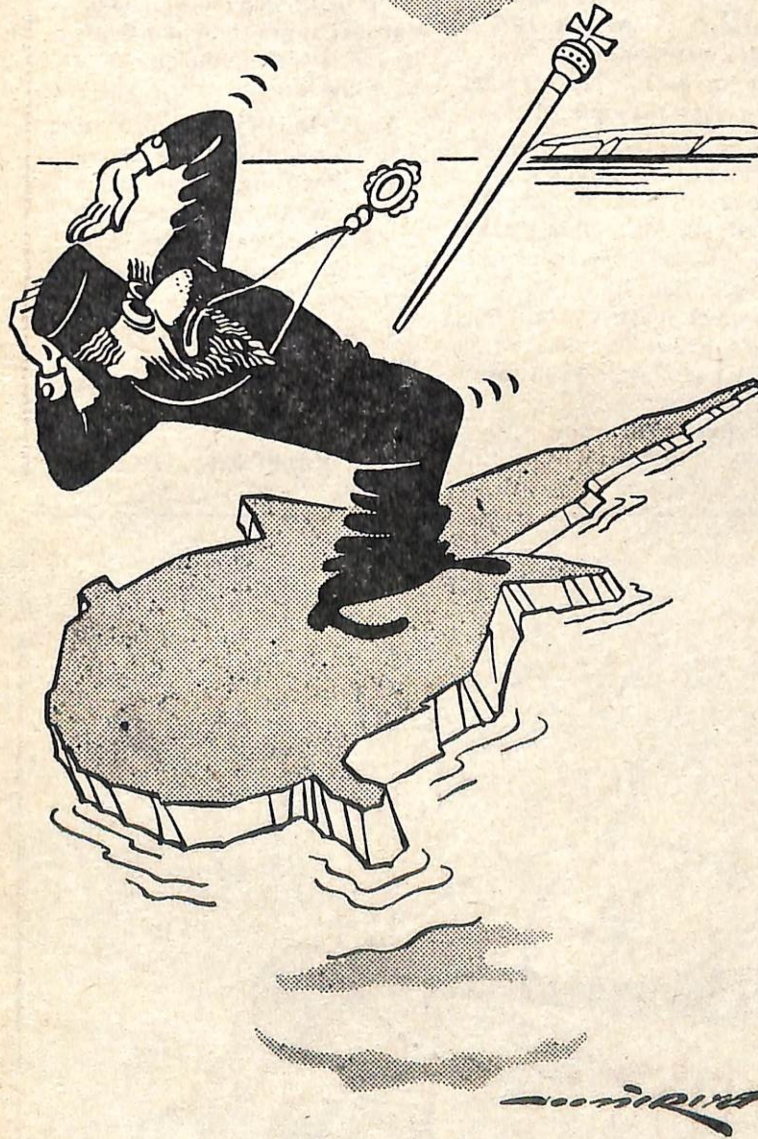
İnönü mü?.. Berbat Süleyman'a sorunuz bakalım: Bu utanmaz adamla konuşmaya razı olur mu?..

Yusuf Ziya ORTAÇ

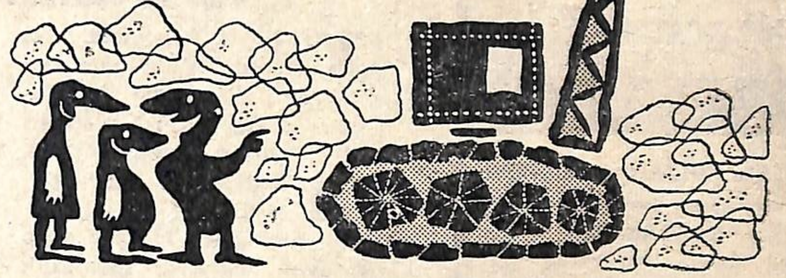
Resmî dairelerde yaz mesaisi başladı. — Gazeteler —

Makarios, Kıbrısta Akbaba'yı toplattırdı! —Radyo haberi—

Akbaba — Aklını başına topla papas.. Ben silâhlarımı Amerikan yardımından almadım!

KARAKÖY KAZISI

Adnan Veli

KARAKÖY Meydanında kazılan yerin çevresi, tahtaperde ile çevrildiği halde, içeride neler olup bittiğini merak edenler, kamyonların girip çıkması için boş bırakılan köşede toplanıp, ekskavatörlerin çalışmasını seyrediyorlardı. Bu kazının niye yapıldığını bilmiyenler çoğunluktaydı. İkişer, üçer kişilik guruplar halinde biriken meraklılar, kendi aralarında türlü yorumlar da yapıyorlardı.

Orta yaşlı, esnaf kılıklı biri, giyinişi biraz hırpaniye kaçan arkadaşını kolundan tutup çekti:

— Hayati.. Şuraya baksana bir kere yahu!.. Amma da derine inmişler haaa!..

Hayati, yere bir tükrük attıktan sonra cevap verdi:

— Sen buranın hikâyesini biliyor musun?

— Hikâyesi mi varmış buranın?

— Var ya.. Hani her zaman içine binip de Beyoğlu'na çıktığımız Tünel yok mu?

— Eeee?..

— İşte o tünel eskimiş. Vagonları değil de, yaniya Tünelin boşluğu eskimiş. Düşünmüşler, taşınmışlar, «Eski Tüneli artık kullanmıyalım. Başımıza bir sakatlık çıkabilir. Onun için yenisini yapalım» demişler. Şimdi buradan kazıp, Yüksekkaldırımın altından Beyoğlu caddesine delik açacaklarmış.

— Peki, eski Tünel ne olacakmış?..

— Onu da kaldırıp denize atacak değiller ya... Aşağı deliğine bir mantar, yukarı deliğine bir mantar tıkayıp, içini su haznesi yapacaklarmış.

— Sen bunu kimden duydun?..

— Belediyede çalışan bir tanıdık var da.. Fen İşleri Müdürünün odacısı oluyor, o söyledi...

— Bana bak, benimle tünel geçme burada..

— Namussuzum doğru söylüyorum.

Daha beride, tahtaperdenin yanında, gözlüklü bir adamla, şişmanca bir kadın, öğle paydosunda yemek yiyen işçileri seydiyorlardı.

Kadın bir ara:

— Kuzum Cevdet, dedi. Ben bu Karaköy Meydanı için bir şey duydum. Senin de kulağına keldi mi acaba?..

— Ne duydun?..

— Benim duyduğuma nazaran, Fâtih Sultan Mehmet'in Esvapçıbaşısı vakti zamanında, buraya birkaç küp altın gömmüşmüş. Peçeli Tarih kitabında (Peçevi Tarihi anlamına) yazılı imiş küplerin yeri.. Şimdi Belediye'de para darlığı başlayınca, Haşim İşcan'ın aklına gelmiş. «Fâtih zamanından kalma küpleri bulursam, İstanbul'u ihya ederim» diye düşünüp kazdırmıya başlamış burasını. Haşim İşcan «Bir dahaki seçime de İstanbullular muhakkak beni seçerler. Şimdiki gibi mülâzımı sâni olmam» diyormuş.

Adam, başını iki yana sallıyarak cevap verdi:

— Ben bu küp hikâyesini duydum ama, seninki gibi değil. Abdülhamid zamanında, İstanbul'un en büyük mücevher hırsızlarından Tatavla'lı Altı Parmak Aleko adında biri varmış. Bir gece Kapalıçarşıyı tamtakır ettikten sonra, bütün mücevherleri, iki küpün içine doldurup buraya gömmüş. Sonra da polisle müsademe edince vurulup ölmüş. Şimdi burada, onun gömdüğü küpleri arıyorlarmış.

Toprak yükliyen kamyonlardan birinin önünde duran, üç kişiden biri, yanındakilere:

— Monşer, dedi. En alta beton dökmüşler ama, baksanıza, betonun yanından boyuna su fışkırıyor.

Öteki cevap verdi:

— Zarar etmez o su.. Şehirde sık sık terkos kesildiği için Belediye, yedek çeşme olarak burasını kullanacakmış. Yani buradan su çıkması, Belediyeyi sevindirmiş!

— İyi ama, dibe döktükleri betonu bozmaz mı su?..

— Ara yerdeki tecrit duvarını görmüyor musun?.. O duvar, su geçirmesin diye ziftleniyor..

—Belediyenin işi olur da, ziftlenmemek olur mu birader?. O duvardan başka, kimbilir daha neler ziftleniyor..

Bir Üniverseteli genç, beton döken makinayı yanındaki arkadaşına göstererek:

— Oooo, dedi. Dip betonuna başlamışlar bile..

Arkadaşı:
— Allah Allah.. Ben de burada petrol arıyorlar diye duymuştum, dedi.
— Petrol mu arıyorlar?.. Beyazıt meydanında aramışlardı onu..
— Peki öyleyse, petrol sahasına, sonradan o barikatları niçin yaptılar?..
— Bilmez misin Beyazıt Meydanı netâmelidir. Ne olur ne olmaz, gençliğin sığınacağı birkaç siper bulunsun diye...
— Desene ki dünyaya yeni bir deyim de hediye ettik: Siperli Üniversite..
Memur görünüşlü iki kişi, aralarında konuşuyorlardı:
— Bravo.. Bravo İşcan'a.. Yokluktan, nasıl da varlık yaratıyor?. Belediyenin elinde, şehrin imârına harcanacak kırk para bile yokken, İşcan'ın şu işçiliğine ne dersin?..
— Enerjik delikanlı tabiî.. Bu yeraltı geçitlerinden Gedikpaşa'da yaptırıyor. Unkapanı'nda yaptırıyor. Saraçhane'de yaptırıyor. Şehremini'nde yaptırıyor. Osmanbey'de yaptırıyor. Hepsi bittikten sonra bunları birbirine bağladı mıydı, al sana Metro..
— Sen de biraz fazla salladın arkadaş.. Bu yeraltı geçidi olsa olsa 20 metro.. Ama senin Metro dediğin, en az onbin metro..
— Metrosuna boşver sen onun.. Benim duyduğuma göre, Karaköy'deki bu yeraltı geçidini, sonradan uzatacaklarmış. Yeraltından uzata uzata, deniz dibinden falan geçip, Kıbrıs Adasının tam orta yerinden dışarı çıkacaklarmış. İşte, Adaya çıkartma, yeraltından o zaman yapılacakmış. Başka türlü olmuyor. Çünkü bizimkiler «Çıkartma» dedikçe, Amerikalılar da «Çıkartmaaaa!...» diyorlarmış.
— Ben o işi, başka türlü duydum azizim. Hani Amerikalıların ünlü bir adamı gelmişti ya, geçende Ankara'ya?.. O, diyesiymiş ki, «Siz madem çıkartmaya bu kadar düşkünsünüz, size Amerika'dan sandıklar dolusu çıkartma gönderelim. İçinde ne kuş resimleri var, ne değirmenler, ne ördekler, ne pin-up'lar, neler neler var.. İster bu çıkartmaları duvarlara yapıştırır, evlerinizi süslersiniz, ister otomobillerin camlarına yapıştırıp güzel kızları seyredersiniz. İsterseniz bardakların üstüne yapıştırıp keyifle içki içersiniz. Sizi, kuş çıkartması, kız çıkartması, çiçek çıkartması bakımından ihya ederiz. Ama ne olur, Kıbrıs çıkartmasını istemeyin bizden..» diyorlarmış.
Öteki dayanamadı:
— Valla bu çıkartmayı bizim Cihangir'li Kâmil'e havale etmeli, dedi. Köpoğlu, Zındık Hafız'ın gelini Benli Zeyneb'i teliyle, duvağiyle yatak odasından çıkardı da tütsü kahvesinin üstündeki odasına soktu!
İşçilerin öğle paydosu sona ermişti. İşçi başçavuşu, işbaşı yaptırmak için, kampanayı üç beş sefer çaldıktan sonra, bağırdı:
Altı da bir, üstü de birdir yerin,
Arş yiğitler, Belediye hizmetine!..

Adnan VELİ

Bir eşeğin üzerine «Resmî hizmet» levhası asıldı. — Gazeteler —

Hizmet!

Bizim Hocamız

Hoca cevherler sunmuş bize açık, kapalı.
Birkaç tanesi şunlar: «Kesme bindiğin dalı!»
«Fakirin gözönünde bulunmalıdır malı.»
O bir komik değildir, tam anlamile (Ermiş)
Eşeğe ters binmekle ters gidişleri yermiş.

* * *

«Sözlerimi bilenler bilmiyene duyursun!»
«Kısmet erken kalkanın sen hâlâ mı uyursun?»
«Demek ikram kürküme önce kürküm buyursun!»
Hasisleri gördükçe gülerek şöyle dermiş:
«Yemi kesilen eşek alışmadan gebermiş.»

* * *

«Okumak için gitmez Bağdada mektup yazan!»
«Eski ay'ı kırpar da yıldız yaparlar bâzan!»
«Tencere doğurursa elbette ölür kazan!»
Komşuların isteği sinirlerini germiş,
Vermeye gönlü yokmuş. «İpe un sermiş.»

* * *

«Kantarda bozukluk var; bu ya ettir, ya Tekir,»
«Bu kadar çok tavuğa bir de horoz gerekir.»
İşbirliği yaparmış hem kadı, hem muhtekir.
O çağda da ağalık zenginlik mutebermiş;
Üstadın böylelere ikramı(!) şahesermiş.

* * *

Gece girdiği evde havanla döğmüş tuzu.
«Bizim kazana göre komşumuzdaki kuzu.»
Ham çıkmış, beğenmemiş, kesmiş atmış karpuzu,
Üstelik dilimlerin üstüne «Edivermiş»
«Değmiş, değmemiş» diye sonra da kendi yermiş.

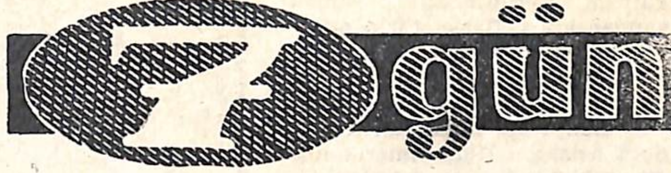
* * *

Bir yığın fıkrasının hiç birisi değil boş.
Şaşkınlara yaptığı şu ikaz hepsinden hoş:
«Yanıyorsun eşeğim, aklın varsa göle koş!»
Kaptanlığı denemiş «Denizler bitivermiş»
Sebeple sonuçları keşfeden bir değermiş.

* * *

Zararlıdır üst makam halkı uyutuverse.
«Göl yoğurt tutmaz ama ya bir de tutuverse?»
Kızıp da ağzındaki baklayı yutuverse
Devre de, devrana da okkalı küfredermiş..
(Hoca) birçok asırlar hepimize ders vermiş...

Salâhattin KUTLU

PAZARTESİ :

İstanbul Belediyesinde otuz bine yakın memur varmış. Belediye bütçesinin çoğu bu memurların maaşlarını ödemek yolunda eriyor.

Ama ne sokaklarımız sokak, ne şehrin temizliği temizlik, ne Belediyenin bütün dallarında hizmetler doğru dürüst hizmet...

Yaşlı başlı ve gün görmüş Akbabaya durumu anlattım. Hiç kızmadı. Gözlüklerinin üstünden sakin sakin bakarak:

— Telâş etme, dedi, demek ki Belediyemiz otuz bin kişiyi geçindirecek kadar varlığa sahipmiş, buna sevinmeli.

— Nasıl sevinmeli?

— Şimdi bu memurlar ne yapıyorlar?

— Ne bileyim ben, çoğu sinek avlıyordur.

— Demek maaş değil, bir çeşit yardım!

— Evet öyle!

— Pekiy, bu adamlara yol verirsen ne olacak?

— İşsiz kalacaklar! Aç kalacaklar!

— Peki Belediye yardıma muhtaç hemşerilere yardım etmekle ödevli değil mi?

— Ödevli.

— İyi ya işte, demek ki İstanbul Belediyesi on binlerce vatandaşa yardım ediyor. Ne kızıyorsun buna?

Düşündüm, doğru!.. Bu bizim Akbaba tuhaftır vesselâm.

SALI :

Sutyensiz mayolar sürülmüş piyasaya... Bu harikulâde buluş bir Amerikan modacısının. Hem de mayolar çıkar çıkmaz kapış kapış gitmiş. Şimdi din adamları yeni mayolara ateş püskürüyorlar, polisler şaşkın, resmî makamlar ne gibi bir tavır alacaklarını kestirmiş değiller.

Hollywood yıldızlarından Felicia Farr:

— Göğüsler yatak odasına mahsustur... diye isyan bayrağı açmış. Vivien Leigh ise:

— Japonya'da kadınlar göğüslerini örtmeden denize giriyorlar. Bizim de aynı şekilde davranmamızda ne zarar var? demiş.

Bazı modaevleri ise kadının bazı yerlerini gizlemesi gerektiği kanaatindeler. Çok açılan kadınların erkekler gözünde değeri olmazmış... Esrarlı kadınlar hoşa gidermiş.

Tartışma sürerken öte yanda mayolar satılmakta... Yani yakında plâjlarda kadınları da erkekler gibi belden aşağıda bir küçük bez parçasıyla dolaşırken göreceğiz. Çıplaklık alıp yürüyor.

Oysa koca Şekspir ne demişti:

— Elbiseler, insanın ruhudur.

Demek ki plâjlarda kadınıyla erkeğiyle insanlar ruhlarından soyunmak istiyorlar. Kadınlar göğüslerini bile açtıklarına göre bu özlem gittikçe artıyor... Artsın!.. Ve plâjlar çıplaklar kampına dönsün. Kutsal kitapların yazdığı utanma duygularına veda eden insanlar, belki de saadeti soyunmakta buluyorlar. Strip-Tiz dediğimiz zenaat da bu çılgınlığın bir gösterisi değil mi?

ÇARŞAMBA :

İngiltere'de Heston şehrinde kız lisesi öğrencilerinden Mary ile Nancy adlarındaki öğrenciler okul müdiresi tarafından cezalandırılmışlar.

Hem de nasıl... Dayak cezası verilmiş Mary ile Nacy'ye, ve okul bahçesinde adamakıllı bir sopa çekilmiş.

Buna rağmen dayak cezasının kendisi değil de, icra ediliş biçimi tenkidlere yol açmış. Okul bahçesinde cümlenin gözünde artlarına sopa vurulması kızların zoruna gider diye basın başlamış ateşe... Okul müdürü istifa etmeye kalkmış ve etmiş de...

Bizim bir atasözümüz vardır:

— Kızını dövmiyen, dizini döver... diye.

İngiliz eğitimcileri anlaşılan bu söze önem veriyorlar. Çünkü okullarında dayak cezası var. Ancak bu dayak cezası bizimki gibi değil... Hoca kızdığı zaman Allah ne verdiyse öğrenciye girişmiyor. Ciddi ciddi:

— Size dayak cezası veriyorum. Yarın öğleden sonra ceza yürürlüğe girecektir. Şimdi odanıza gidiniz... diyor.

Her yiğitin bir yoğurt yeyişi var. İngiliz de böyle dayak atıyor ve böyle dayak yiyor. Böylesine de can kurban.

Zaten dayağın cennetten çıkma olduğu söylenir. İnsan da Cennetten kovulma olduğuna göre yeryüzünde ikisi buluştular demek.

PERŞEMBE :

Havayolları idaresi hostes seçimi yapıyor. Çünkü hostesler azalmış. Nasıl azalmış? Evlendikleri için azalmış. Hosteslerin kısmeti açık oluyor nedense... Bu durum yalnız bizde değil, bütün dünyada böyle...

Sarışın, esmer, kumral... Hostes adayları imtihana girmişler. Mümeyyizler sormağa başlamışlar:

— Belgrad neredDuring?

— Belçikada.

— Brüksel?

— Macaristanda.

Yani dünya haritasını keyiflerince değiştirmek... Bu rahatlık güzel şey. Ve güzel kızların rahatlığı da bir daha güzel oluyor. Zaten insan kendisini güzel bir kıza kaptırdı mı dünya vız gelir. Belçikaya gideceğine Macaristana in... Romaya ineceğine Parise git...

Hostes adaylarından biri de Tıp Fakültesi beşinci sınıfta imiş. Mümeyyiz sormuş:

— Tıbbiyeyi bırakacak mısınız?

— Henüz karar vermedim.

— Doktor çıkarsanız ne yapacaksınız?

— Hosteslik yaparım.

Tabii iyi iş. Doktorlarımız hep yabancı memleketlerde yaşıyorlar, hostes doktorumuz da hiç olmazsa arasıra uçmaktan fırsat bulduğu zaman Türk topraklarına ayaklarını basar.

Cenap Şahabettin:

— Mekteb-i Tıbbiye doktordan başka her şey yetiştirir... demişti.

Ne gezer... O zaman hosteslik denen meslek yoktu ki... Siz şu «Mekteb-i Tıbbiye»ye bakın ki bugünkü ve yarınki mesleklerin tümüne doktorluk diplomasıyla adam yetiştiriyor.

CUMA :

Ünlü Joe Louis, hani bir zamanlar boks ringinde yenilmez adam, kara bomba... Şimdi başlamış dans etmeğe ve şarkı söylemeğe...

Şimdi kara bombanın yaşı elli... Elli yaşından sonra bu ne heves?

Heves değil, mecburiyet. Gazeteler yazarlar ki eski şampiyon altmış milyon kazanmış, ama daha yirmi milyon vergi borcu varmış maliyeye... Bu borcu karşılamak için ne yapsın? Başlamış gece klüplerinde gazinolarda oynamağa, şarkı söylemeğe...

Hani her oynayanın ve şarkı söyleyenin keyfi yerinde değildir. Timur'un hikâyesini bilirsiniz. Vergi tarhettikçe halk ağlar sızlarmış. Ama hükümdar vergiyi bindirdikçe bindirmiş, öyle bir hale gelmiş ki şehir halkı başlamış artık sokaklarda göbek atmağa oynamağa... Timur:

— Hah, demiş, şimdi oldu!

Galiba Joe Louis'ninki de o hesap, kırk yıllık kara bomba elli yaşından sonra oynamağa başladı.

CUMARTESİ :

Bize bir şeyler oldu. Bunca yıllık güzel Türkiyemize tarihin belki pek az devrinde görülen bir yobazlık dalgası hüküm sürüyor. Bir ham ervahlık, bir tahammülsüzlük, bir softalık, bir mollalık... Tabii bütün bunlar, öteki uçtan, kendileriyle beraber ortaya çıkan ahlâksızlık, terbiyesizlik, fuhuş, densizlik gibi dalgaları da beraber getiriyorlar. Ya da biri ötekinin ayrılmazı olan bu iki dalga beraberce sardılar Türkiyemizi...

Müslümanlık demek, yobazlık demek değildir. Müslüman dünya nimetlerine, hoşgörürlüğe, açık düşünceye, müsamahaya değer veren rahat insan demektir. Düşünün ki Bektaşilik denen kurum bu memlekette en keskin hiciv oklarını yıllarca yayına koymuş koymuş sallamış... İki günlük dünyayı insanlara zehir etmek isteyen kara sakallı yobazlar bilmezler ki gerçek Müslümanlığa karşı kendilerinin tutumları aykırıdır.

Bakın büyük şair, büyük insan Ömer Hayyam bu gibi softalar için ne yazmış:

Sen sofusun, hep dinden dem vurursun;
Bana da sapık, dinsiz der durursun.
Peki, ben ne görünüyorsam oyum:
Ya sen? Ne görünüyorsan o musun?

Bu dörtlük Mevlâna'nın «Ya olduğun gibi görün, ya göründüğün gibi ol» çağrısına benzer. Bütün İslâm büyükleri softalara karşı açıkça cephe almışlardır. Softalar ise ham ervahlarından ne dün vazgeçmişler, ne de bugün...

PAZAR :

Kirli hava ile mücadele konferansı bugünlerde Pariste toplanacak. İncelenecek konu şu: Fabrika bacalarının, kaloriferlerin, motorlu taşıtların yaydıkları gazlarla savaş... Özellikle büyük şehirlerde çağdaş insanı bu gazlar zehirliyorlarmış.

Biz bu konferansa katılır mıyız bilmiyorum. Ama biz henüz kirli havayla mücadele edecek medeniyet kesimine gelmedik. Kirli ekmekle, kirli suyla, kirli dükkânla, kirli kasapla, kirli manavla, kirli sokakla, kirli insanla savaş kesimindeyiz henüz.

Temiz olan bir havamız var... O da bedava! Çık Çamlıca tepesine: «— Oooooh... Mis gibi mis!..»

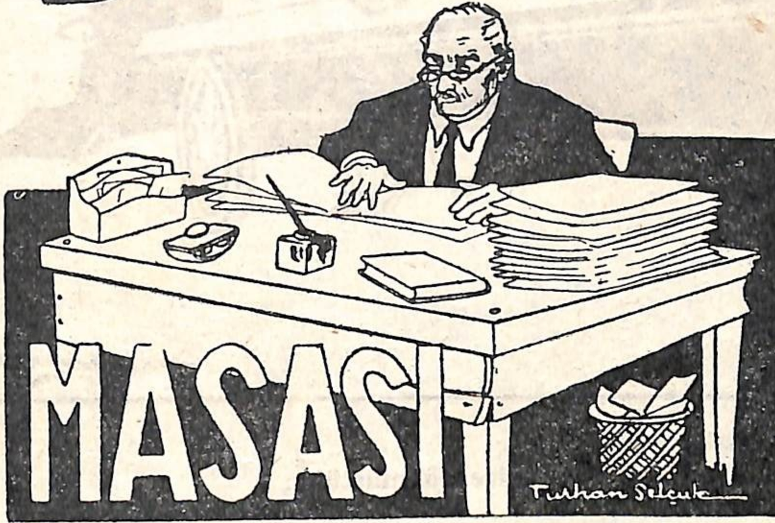

«Fâtih'in heykeli için halktan bağış toplanacak...» — Gazeteler —

BİR MEMURUN

BOŞ ve eski bir mâbet kadar soğuk, büyük bir devlet dairesinin kapı ağzında, küçük bir odasındaki masam yirmi beş sene kahrımı çektikten, benimle arkadaşlık ettikten sonra, bir gün dayandım emekliye ayrılmak için dilekçeyi müdüre.. Her şey vız gelir, dedim. Dedim ama, üzeri kurt yenikleriyle delik deşik, ara yerlerinde tahtakurularının yuva kurduğu masamdan ayrılmak zor geldi doğrusu. Ceketimin dirseklerinde pırıl pırıl izi, hâtırası görünen masam sanki vücudumdan, benliğimden bir parçaydı. Yirmi beş sene bir sevgili vefasiyle her sabah aynı yerde yolumu bekledi, her akşam aynı yerden ellerimi okşıyarak beni uğurladı.

Masamın biricik süsü, iki gözlü ve birinin kapağı kaybolmuş cam hokka takımı ve onu her Allahın günü gagalıyan kırmızı saplı kalemde yorgun parmaklarımın izleri görünürdü.

Arkadaşlara Allahaısmarladık dediğim zaman pek o kadar işin farkında olmadım. Fakat baremin aşağı derecesinde sürünen benim gibi kabiliyetsiz bir memurun kollarını bir çeyrek asır taşımaktan yorulmuş masama gözüm ilişince bir tuhaf oldum, içim burkuldu. Benden sonra daha kimbilir kimin kahrını çekecekti zavallı. Halbuki o da benimle emekliye ayrılmalı idi. Yeni, genç bir memurun derdini, züppeliğini, hoppalığını çekecek takati yoktu zavallının.

Ay sonlarında kapıda bir sürü iş sahibini, acele işlerim var bahanesiyle bekletip, masamın üzerinde borçlarımın hesabını yaptığım perişan günlerimde o bana yardım eden destekti. Ondan ayrılmak ölüme yaklaşmak demekti. Ben ölünce de bu masayı bozup bana lâyık bir tabut yapmak benim için en büyük cenaze töreni olurdu.

Eh ne yapalım.. kaderde bu da varmış! Masamdan ayrıldım. Daha doğrusu buna ayrılmak denmez, masamın bir tarafı kırılmış, yahut benim bir tarafım kopmuştu. Şimdi yeni gelecek memur bu eski masada bir ek, bir yama kadar yabancı duracak, göze batacaktı. Bir delikanlı ömrü uzunluğunca bu masa ile, dar bir sokak aralığındaki küçük ahşap bir ev arasında hep aynı yolda mekik dokuyan bacaklarım bir saat yelkovanının rakamlar önünden geçişi kadar hissiz bir alışkanlık kazanmıştı.

Emeklilik hayatının başladığı ilk sabah yataktan geç kalkmak, ayni yolları gitmek istiyen ayaklarıma mâni olmak, masaya hasret çeken gözlerimi kapamak zor geldi bana. Ve bir yelkovan nasıl rakamlar önünde gezmekten başka bir iş yapamazsa, ben de o gün yapacak başka bir iş bulamadım. Kendimi kurulması unutulmuş bir saat zannettim.

Emekli bir memurun evde oturması çekilmez. Bilirim. Etliye, sütlüye karışır. Yirmi beş senede dişimizden tırnağımızdan arttırdığımız iki bin lira karımın sandığında, çeyizlerinin arasında duruyordu. Baktım ki bu zamanda ticarette var ne varsa, çeyiz sandığının içindeki selvi çırası lâvanta çiçeğinden koku almış çıkını istedim karımdan. Ticaret mektepsiz, medresesiz, en rahat, en kolay iş. Atladığım gibi trene doğu vilâyetlerinden yağ getirir, burada yüzde bilmem kaç yüz kârla satarım dedim. Ve dediğimi de yapmak için aynı gün trene bindim.

Malûm ya, yirmi beş senedir üzerimize sinmiş, boynumuzdaki kemik yakalık kadar sert ve dik, sözüm ona bir memur aristokratlığı var. Onun için üçüncü ile gidemeyiz biz, birinci de harcımız değil.. ikinci mevki bilet aldım!

Harp zamanı amele bulunmazmış, amele olmayınca kömür çıkmazmış, dışardan vagon ve lokomotif de getirilemezmiş. Yine harp zamanı devlet nakliyatı çoğalırmış da. Bu sebeplerle de yolcu trenleri seyrek gidermiş. Harp zamanı alış veriş çoğaldığı için bu seyrek giden trenler de tıklım tıklım dolu olurmuş, yin harp zamanı alış veriş edenler çok para kazanırlarmış, bu sebeple ikinci mevkide iğne atsan yere düşmüyor.

Hep harp zamanı.. Ben meğer yirmi beş sene, o masamın başında, harbin dışında, harpten darpten habersiz sulh içinde yaşamışım. İkinci mevkide yer bulamadım. Koridorda dolaşırken birinci mevki kompartmanda kibar bir zat beni dâvet etti yanına. Bilet kontrolu için gelen memura yüksek bir müfettişlik ünvanı ile kendisini takdim edince, biletsiz birinci mevkide seyahat hakkını kazanmış bu büyük zatın kim olduğunu öğrenmiş oldum. Yirmi beş sene memurluk hayatında dirsek çürüttükten sonra bir büyükle edeb ve erkân dairesinde nasıl konuşulması lâzım geldiğini biliriz. Benimle konuşmaktan hoşlanmış olacak ki iltifat etti bana. Seyahatimin sebebini sordu. Ben de anlattım. Dünyada iyi yürekli insanlar ne kadar çoktur. Yoksa şimdiye kadar kıyamet kopardı.

Yirmi beş senedir kadro bahanesiyle malûm bir hayvanın kuyruğu gibi uzayıp kısalmadığımı öğrenince kızdı, üstelik bir ikramiye alamadı-

(Lütfen sahifeyi çeviriniz)

Bu hikâye

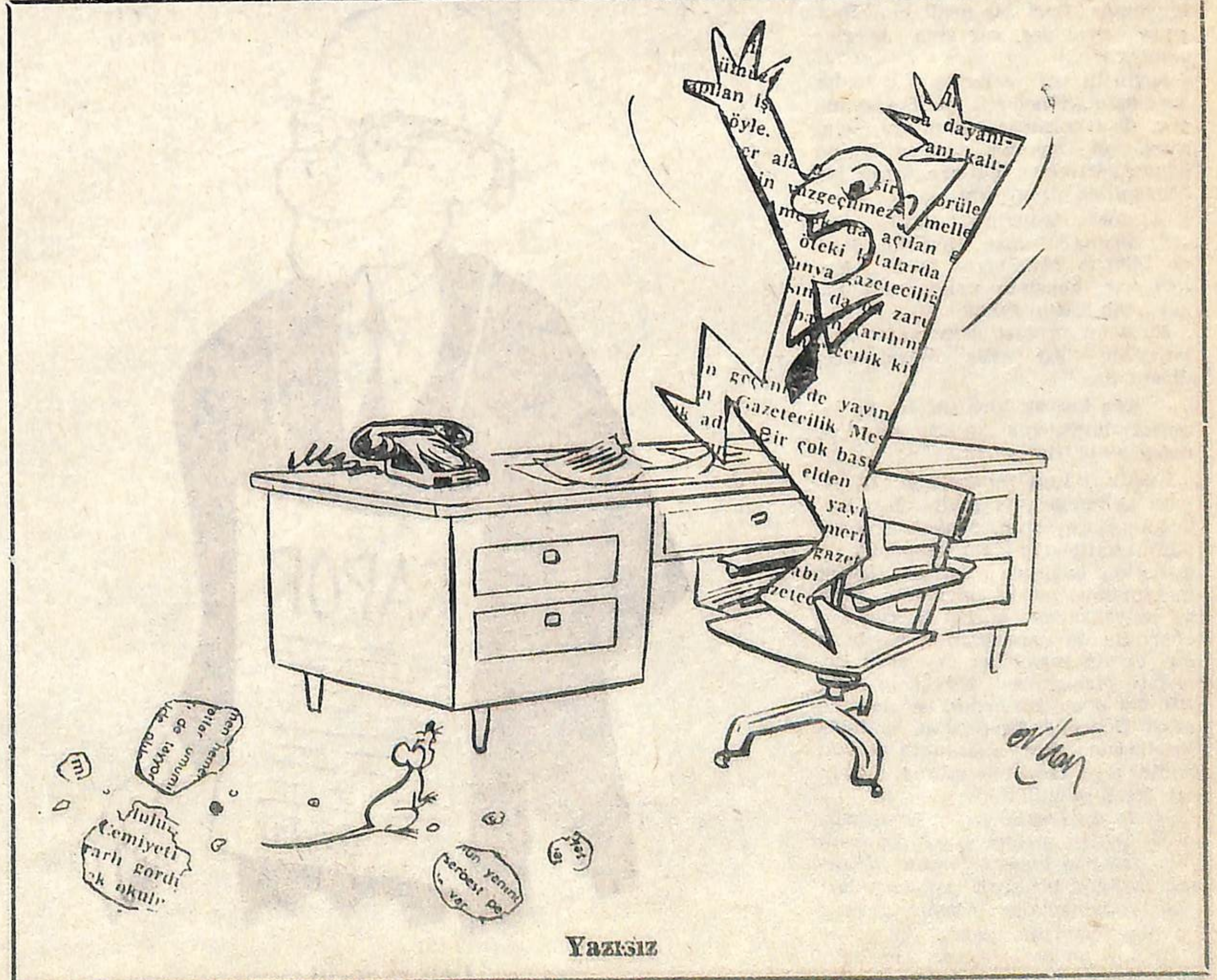
Demin Akbaba'nın tam yirmi yıl önceki cildini karıştırırken bir sürprizle karşılaştık: Gözlerimizin önüne Aziz Nesin'in bu hikâyesi çıktı.

Hiç hatırlamıyorduk bu hikâyeyi. Hattâ Aziz Nesin'in, 1944 de Akbaba'ya hikâye yazdığını da hatırlamıyorduk.

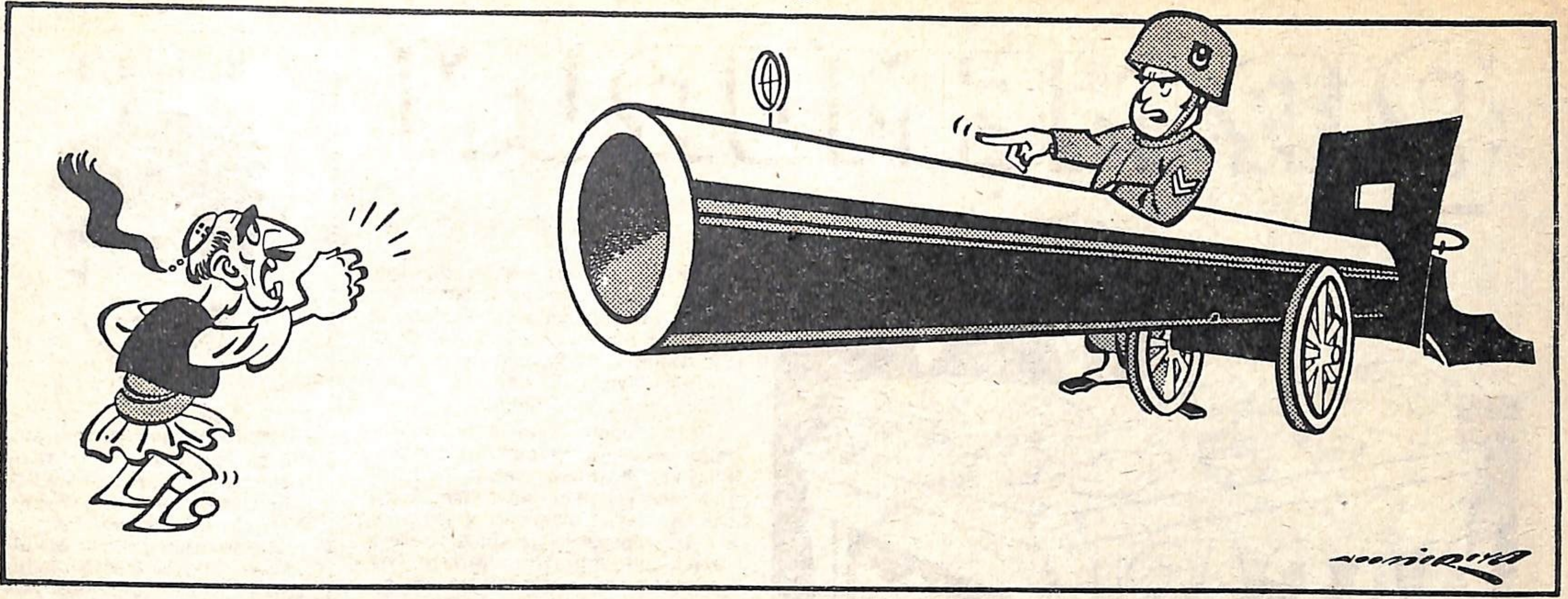
O günkü Aziz Nesin'le bu günkü Aziz Nesin arasında kimbilir ne büyük fark vardı, Hikâyeyi kuruştaki ustalık, dildeki arılık bambaşka ederdi.

Bu öz düşünce ile okumağa başladığımız «Bir Memurun Masası» bizi hayrette bıraktı: Aziz Nesin, bugünkü mizah ustalığından farksız bir başarı ve yine tertemiz bir Türkçeyle karşımızda idi.

Yirmi yıl okuyucu kuşaklarının değişmesi için çoktur bile. Bu bakımdan, Aziz Nesin'in de bizim gibi unuttuğunu sandığımız bu güzel hikâyesini, zamanın gerisinde bırakmağı doğru bulmadık. Onu, okurlarımıza sunmayı mizah edebiyatına hizmet biliyoruz.

Yazısız

Yunan — Amerikan silâhını bana karşı kullanamazsın..
Türk — Ulan biz seni İzmir'de Amerikan silâhiyle mi denize dökmüştük?.

ğımı da söyleyince köpürdü. Yeleğinin cebinden çıkardığı maroken küçük not defterine adresimi yazarak, hakkımı arıyacağını, benim gibi namuslu ve çalışkan memurlara yapılacak yardımın bir memleket borcu olduğunu anlattı. Hay Allah razı olsun, dünyada ne insanlar var, yirmi beş senedir böylesine, bu kadar iyisine rastlamamıştım. İki bin liranın bu zamanda çok az kâr getireceğini, bunu kurtlara kaptırmak ihtimali de olduğunu, bu işten vazgeçmemi bana dostça tavsiye etti.

Tren Anadolunun yanık toprakları içinden kıvrıla kıvrıla hızla gidiyordu. Bu büyük adam parmağiyle ateş fışkıran bozkırı göstererek:

— Görüyor musun? diye sordu.

Ben «evet» dedim ama onun neyi kesdettiğini anlamadım bir türlü.

— Bomboş, memleket bomboş. Köylü inim inim inliyor, harpte zengin olan ağaları da kumar masasında, rakı sofrasında, kötü kadın koynunda. Dert bir değil ki... Hepsinin çaresi var, var ama işlerine gelmiyor!

Kıymetli yol arkadaşım o kadar coşmuştu ki neden işlerine gelmiyor, diye sormağa korktum. İçini memleket aşkının ateşi yakan bu adama, yüreğim, gittikçe artan bir hayranlıkla doluyordu.

— Sonra suiistimal, ihtilâs, rüşvet, anafor, iltimas, hırsızlık daha ne bileyim ben, hepsi bizde... Kolayı var, hepsinin kolayı var. Fakat... Ah işte o fakat!

Bu sefer cesaret edip: «Zatı devletlerinin fikri nedir beyefendi?» diyebildim.

— Kes kes at, kes kes at.. üç tanesini darağacına çektin mi, bak nefes alabilirler mi?

Küçük dilimi yutacaktım. O zaman aklım başıma geldi. Ben hırsızlık yapmıyorum, diyecek adamın alnını karışlarım. En namuslumuz devletin kâğıdına zarfına kendi mektubunu yazar, bilemedin kalemi mürekkebile hususi işlerini not eder. Bu da namussuzluk sayılmaz mı? Bütün memleket dertlerini konuşup, birbirimize içimizi döktük. Bir ara söz şehirlerdeki ev derdine geldi. Ben ev buhranından, bu fâhiş kiralardan fakir fukaranın çektiği nedir, diye tazallum edince, büyük bir alçak gönüllülükle:

— Ah kardeşim siz bilmezsiniz, dedi. Şehir plânını gûya bozacak diye rastgele inşaatı yasak ediyorlar. Halbuki bir sürü apartmanları olan kodamanların kirayı indirmek işlerine gelmiyor, mesele bu!

Umumi ahlâk bahsinde, gençliğin ve kadınların durumu hakkında hilâsa her mesele üzerinde öyle keskin kararları vardı ki hayran oldum doğrusu. Her sosyal derde basit ve tek formüllü çareler bulmuştu.

Vakit epey gecikmişti, karnım acıkmış. Evden yolluk köfte, börek gibi kuru şeyler yapmışlar, biraz da meyva vardı. Fakat bu zatın huzurunda fakir nevalemi çıkarmıya utanıyordum doğrusu. Onun da karnı acıkmış olacak ki, beni restorana dâvet etti. Gitmek istemedim, fakat o kadar zorladı ki bana bu derece iltifat eden adamın dâvetini reddetmek küçüklüğü elimden gelmedi. O zamana kadar restoran denen bu tren lokantasında yemek yememiştim. Bu bulunmaz dâveti kabulde tereddüdümün sebebi, bu adını bilmediğim yerde bir pot kırmak tehlikesi idi. Hamdolsun yirmi beş senelik memur terbiyesi alışkanlığiyle bir gaf yapmadan mükemmel yemek yedik, kahvelerimizi içtik.

Artık gitmek zamanı gelmişti. Lokantada bizden başka kimse kalmamıştı. Fakat bir türlü bu zat borcumuzu ödeyip kalkmıyordu. Onun yanında kenarları aşınmış eski meşin cüzdanımı taa yeleğimin iç cebinden çıkarıp yediğim yemeğin parasını vermek ayıp olurdu, hele ona da ısmarlamak büsbütün hakaret sayılırdı. Fakat daha ziyade bekliyemezdim, garson gözümün içine bakıyordu. Cüzdanımı çıkardım, hesabı görünceye kadar o hiç aldırmadı. Fakat garsona parayı verirken birdenbire farkına vararak:

— Oooo, dedi, siz ne yapıyorsunuz?.

Ve elile cüzdanımı tutup zorla koynuma yerleştirdi. Doğrusu ben de utandım. Bu yaptığım küstahlık sayılırdı. Kompartımanda yumuşacık kanapeler üstünde tatlı bir uykuya daldık. Gözümü açtığım zaman yolculuk arkadaşım kibar müfettiş gitmişti. Gece ben uyurken bir istasyonda inmiş olacaktı.

Emekliye ayrıldıktan sonraki ticaret hayatımın enteresan kısmı bundan sonra başlar. Yağ almak için gittiğim kasabanın istasyonunda inince bir de baktım ki iki bin liranın yerinde yeller esiyor. Yağdan vazgeçtik, geriye dönmiye bile param yok. Doğru polise koştum. Kimden şüpheleniyorsun, diye sordular. Hiç dedim, hiç kimseden.

— Yanınızda kim vardı?

— Yanımda.. birinci mevki kompartımanda.. müfettiş.. beyefendi ile beraberdik!

Eve telgraf çektim, para istedim. O zamana kadar tetkikat, tahkikat derken müfettiş beyefendinin trende, hem de birinci mevkide bedava seyahat için böyle uydurma bir nam ile dolaşan meşhur bir dolandırıcı olduğu ve bizim şehirde bir seyyahtan da bilmem ne kadar vurarak savuştuğu, kendisinin yakalandığı, fakat paraların bulunamadığı... falan da filân!

O zaman müfettiş beyefendinin yüzünü görür gibi oldum, bana karpuz satar gibi şöyle bağırıyordu:

— Kes kes at, kes kes at.. üç tanesini darağacına çektin mi bak nefes alabilirler mi?

Benim ticaret hayatım burada biter. Tekrar aptal bir tilki gibi kürkçü dükkânına geldim. Fakat dedim ya, memur bir saattir. Yaşadıkça, yani kuruldukça çalışması lâzım. Yoksa evde dırıltı eksik olmaz. Yine süklüm püklüm boş ve eski bir mâbet kadar soğuk daireye gittim. Çalışmak istiyorum dedim. Allah razı olsun, aldılar. Eski odama gittiğim zaman masamı bulamadım. Onu yeni gelen memur çok eski olduğu için evrak mahzeni olan bodruma attırmış. İlk işim masamı çıkarttırıp yerine koymak oldu. Emektar masamın üzerinde yirmi beş senede kazandığımı aptalca çaldırdığım için herkesten çok ona mahcuptum. Bundan sonra ölene kadar masamı benden, beni masamdan Allah ayırmasın!

Aziz NESİN

Kıbrıs konusunda U-Thant aleyhimize rapor verdi.

Deli raporu!

Ankara MEKTUPLARI

Nimet Arzık

Yandı, kül oldu!

Gençti daha. Yüzünde politikacılıkla «doğal» iyiliği çarpışıyordu. Zaferin bu çarpışmada hangi tarafa yöneleceğini anlamak için birkaç sene beklemek gerekiyordu... Elbet «doğal iyilik yönüne» sapacaktı zafer, şüpheniz var mı? Adı İsmet Sezgindi. A.P. liydi. Üstelik milletvekiliydi. Üstelik gencecik yaşında Belediye Reisliğini yapmıştı Aydın gibi cafcaflı bir yerde!.. Üstelik hapislere de düşmüştü bir zamanlar, düşmüştü ve kendi kendini inkâr etmemişti...

A.P. bir gün hükûmet ederse, ilk kabinelerinin birinde, çok yaldızlanmış bir koltuk işgal edeceği belliydi... Şimdiden vuruyordu koltuk yaldızının parıltısı alnına!

— Bakın ne olacak, dedim bakan olursanız...

Tutumu bir kat daha mütevazileştirdi dinlerken... Ah bu tevazular, bu önce tevazular!...

— İlk günler ziyaretçi, tebrikçi, partici, çıkarcı furyası... Başınızı alamıyacaksınız onlardan... Sonra furya hafifler gibi olacak, bu sefer sessiz müdürler, kabarmış evrak çantalarıyla (neyle kabartırlar ki onca çantaları?) Koridorlarda dolaşmağa başlıyacaklar... Kalem müdürünüze bir nefes yaklaşıp iki dakkanızı rica edecekler... Yanınıza biri girip biri çıkacak. Sonra aralarında toplanacaklar, sizin «gediğinizi» görüşmek için!.. Her insanın bir gediği vardır. Ordan insan insana sokulur. «Gedik bulucular» bilirler ki, zaaflar bir elin beş parmağıyla sayılacak kadar sınırlıdır: Kadın, eğlence, kelâm rüşveti!.. Gediğinizi bulduktan sonra sizi istedikleri gibi oynatacaklardır. Bunlar hep ayni insanlardır. Bakan aleyhlerine doldurulmuş gelir... O doldurmuşluğu çarçabuk boşaltırlar ve yerine kendi lehlerine dolmuşluklar yerleştirirler... Bu «her devri başaran» kişilerin ağlarına sarmalamadıkları «baş»ı görmek bana nasip olmadı... Değerli kişiler uzaklaştırılır. Bilgi, başı ezilecek bir yılan, bir akrep muamelesi görür... Birkaç zaman sonra: «Yahu, iş yapamıyorum» diye sızıldanırsınız. Ama gene iş yapacak adam aramazsınız. İş yapmıyacaklarla iş birliğiniz devam eder!

Sonra bir gün koltuk altınızdan kayar, o zaman «Ah, beni aldattılar!» diye başınızı dözversiniz. İşte bakanlığınız hikâyesi!..

Aydın Milletvekili, politikacılıkla doğal iyiliğinin henüz çarpıştığı yüzünü bir bu yana, bir o yana çevirdi:

— Bu sözlerinizi çok değerli bir uyarma olarak kabul ediyorum, dedi!

Sevindim mi?... Yooo!.. Keşke başka şey söyleseydi, keşke... Koltuğa «binmeden» önce her bakan adayından işitmiştim bu sözleri tıpı tıpına.. Tıpı tıpına!

— Sözlerinizi değerli bir uyarma olarak kabul ediyorum!.

Keşke gülseydi, kızsaydı, alay etseydi de bu «tıpı tıpına»lığa başvurmasaydı!... Çünkü önsöz bu oluncu, son söz de tabii ki:

— «Beni aldattılar kardeşim, beni aldattılar» olacaktı...

Ümit ümit, yandın kül oldun! Gene yandın kül oldun! Gene yandın!

Lider özelliği

İlk özelliği gerçek liderliğin ayırıcı olmamakmış, birleştirici olmakmış...

Bu tarife göre... Bu tarife göre?.. Bu tarife uyan?.. Bu tarife uyan?.. Ben çıkaramadım, bana yardım etsenize!..

Sos'luğun şânı!

Bazan bir yazı yazarsınız, yankı beklersiniz, hiçbir dağdan hiçbir bayırdan yankı gelmez. Bazan hiçbir şey beklemezsiniz, bir uğultudur başlar...

Geçenlerde bu Ankara Mektuplarında, «Sos'ların eşleri» diye hafif bir yazı vardı, amma ne hafif!.. Ve şöyle bitiyordu galiba: «Sos'ların hanımları süslüydü, zarifti, çilesizdi, rüyalarımızdaki kadınların, bütün kadınların olmalarını istediğimiz gibi..» Elinizi vicdanınıza koyun: Bunda bir şey var mı?.. Dursun eliniz vicdanınızda!

Uyyyy!... Telefonlar... Uyyy küsüşmeler... Uyyy gizli maksat aramalar (siz de mi hanımlar?) Ve en çok neye tutulmuşlar biliyor musunuz?... «Çilesiz» kelimesine... «Vaayyyy, biz ondan çok çile çektik!..» E, mübarek olsun n'apalım?... Çile yarışmasına girişmedik ya!..

Sonra insanı neden hüzün kaplıyor biliyor musunuz?... Her şeyin eskiliğinden, her şeyin tekrarlanışından. «Vaayyyy, bizle niçin uğraşıyor?..»

Bu öylesine ipine sapına kadar kullanılmış bir formül ki?... Köşenizde, kenarınızda kalın sayın dostlar, kaz güdün, ördek güdün, koyun sürün, kimse isminizi ağıza almaz! Amma memlekette yeni bir ceryanın dertli başına geçmeğe kalkarsanız, yazılırsınız da, çizilirsiniz de, bir tahtaya dizilirsiniz de!.. Bu kadarcığına da mı tahammülünüz yok?.. Bir tutam saç ağırlığında bir tutam şaka da mı size ağır geliyor?

— Bizle niçin uğraşıyor?

— Maksadı nedir?

— Acaba kim yazdırtmış?

Aman ne kadar alışığız bu tepkilere... Hiç yeni tepki getirmiyecek misiniz?... Şunu itiraf etmeli ki, reaksiyonlar daha fazla süslü, zarif, çileli (madem ki çilesiz olmak onurlarına dokunuyor) eşlerden geldi!..

Şimcik anlıyorum, şimcik... Bir adamcağız tanımıştım. Boşanma dâvası vardı. Galiba azıcık suçluydu da... «Allahım beni kadın hâkimin karşısına çıkartma» diye göklere avuç açardı da içimde bir şey zıdlanırdı...

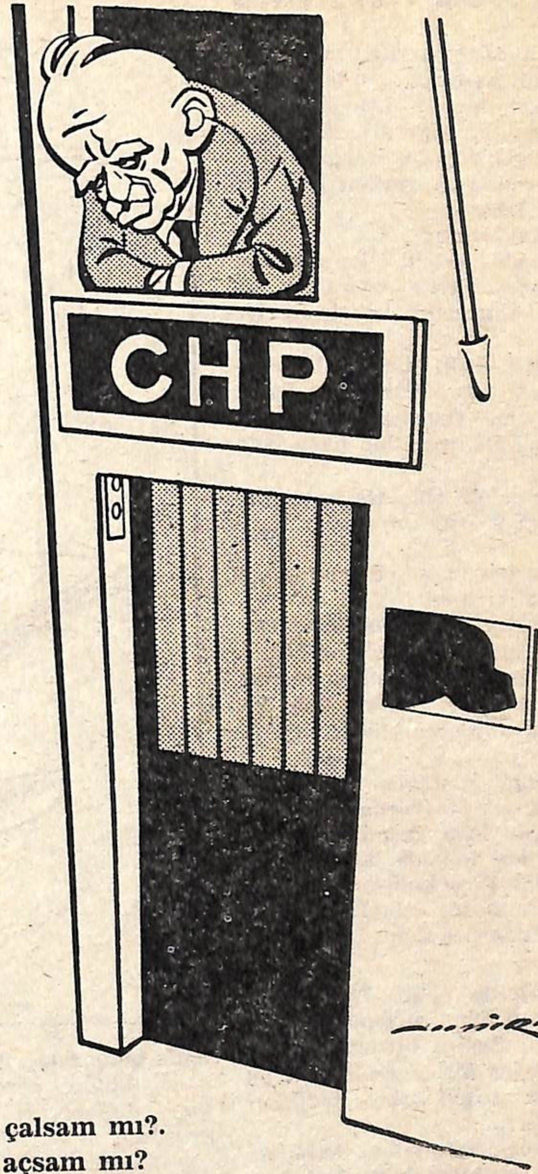
Hakkı varmış...

Sos hemşirelerim, çileli Sos hemşirelerim!. Azıcık hoşgörürlük... Azıcık... Sos'luğun şanındandır.. Sos'luğun şanı da büyüktür!

Nimet ARZIK

Fahrettin Kerim Y. T. P. den istifa etti. — Gazeteler —

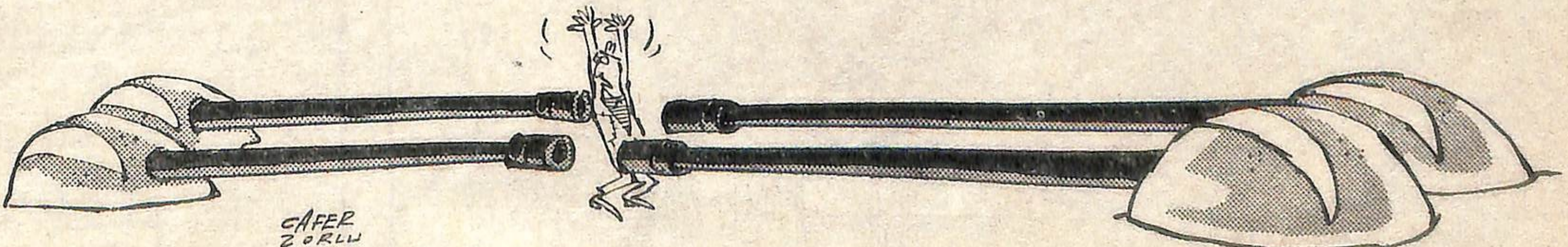

Gökay — Acaba kapıyı çalsam mı?.

İnönü — Acaba kapıyı açsam mı?

«Fırıncılar toplu sözleşme yapacak..» — Gazeteler —

Vatandaş — Teslim!..

Dansöz turnede

BİR süre Avrupa'da kaldıktan sonra memlekete dönen dansöz Altıngül turneye çıkmıştı. Uğradığı ilk büyük şehirde, bir gece, indiği oteldeki odasında otururken kapı vuruldu. Dansöz:

— Buyurunuz!

Diyerek geleni karşılamaya hazırlandı. Biraz sonra şık bir genç çekingen bir tavırla içeriye girdi:

— Ben, dedi, bugün dansettiğiniz lokalin orkestrasının trampetçisiyim. Danslarınızı çok beğendim.. Doğrusu bir harikaydınız!

Ve elindeki çikolata kutusunu masanın üzerine bırakarak ilâve etti:

— Bu küçücük hediyemi kabul etmenizi rica ederim..

Çikolatayı çok seven genç dansöz trampetçiye teşekkür etti.

Genç müzisyen bundan cesaret alarak dansözü birlikte viski içmek için bir gece klübüne dâvet etti.

Altıngül, çikolata kadar viski'yi de çok seviyordu. Buna da Avrupa'da iken alışmıştı.

Gittikleri lokalde iki genç kafaları iyice çekmişlerdi. Trampetçi bir aralık alkolün verdiği cüretle dansöze daha fazla sokularak:

— Güzelim, dedi. Pariste çok kaldığınızı bir mecmuada okumuştum. Benim ötedenberi merak ettiğim bir mesele var: şu «Fransız usulü aşk» dedikleri şey nedir?..

Altıngül, çapkın bir kahkaha attı ve trampetçinin kulağına eğilerek:

— Bunun cevabını şimdi, burada veremem, diye fısıldadı!

Biraz sonra dansöz oteldeki odasında genç trampetçiye (Fransız usulü aşk)ın ne demek olduğunu açıklayarak meraktan kurtardı.

* * *

Birkaç gün sonra dansöz başka bir vilâyete geçti. Şehrin en büyük gazinolarından birinde dans numaralarını gösterdikten sonra oteline döndü. Tam oturup dinleneceği sırada kapısı vuruldu.

— Buyurun!

İçeriye siyah elbiseli şık bir genç girdi. Masanın üzerine elinde tuttuğu zarif bir kutuyu bırakarak kendini tanıttı. O da şehir gazinosunda çalan orkestrada trampetçi imiş.

Dansöz, kendisine çikolata getiren ve onu viski ziyafetine dâvet eden bu ikinci trampetçiyi de kırmadı. Yakışıklı ve centilmen bir gençti doğrusu.

Viski ziyafetinden sonra o da dansözden (Fransız usulü aşk) hakkında ders alan bahtiyarlar arasına girdi.

Dansöz, uğradığı her şehirde bir trampetçi hayranla karşılanıyordu.

Son kaldığı şehirde, yine odasına genç bir müzisyen gelmişti. Elinde çikolata kutusu ile beraber bir şişe viski de vardı.

Altıngül, gelen genç müzisyenin kendisini tanıtmasına meydan veremden:

— Muhakkak, dedi, siz de şehir orkestrasında trampetçisiniz...

Delikanlı şaşırmıştı:

— Nereden bildiniz?

— Buraya gelenler hep öyle oluyor da..

Genç müzisyen gülümsedi:

— Nasıl gelmiyelim bayan, beraberinizde getirip bize verdiğiniz notaların üzerine biri şöyle yazmış: «Dansözü tavsiye ederiz, çikolataya bayılır, viskiye canını verir, üstelik Fransız usulü aşkı öğretir!»

Selâmi Yurdatap

— Şu bele, şu kalçalara, şu ba

Plâj suları tahlil edildi. — Gazeteler —

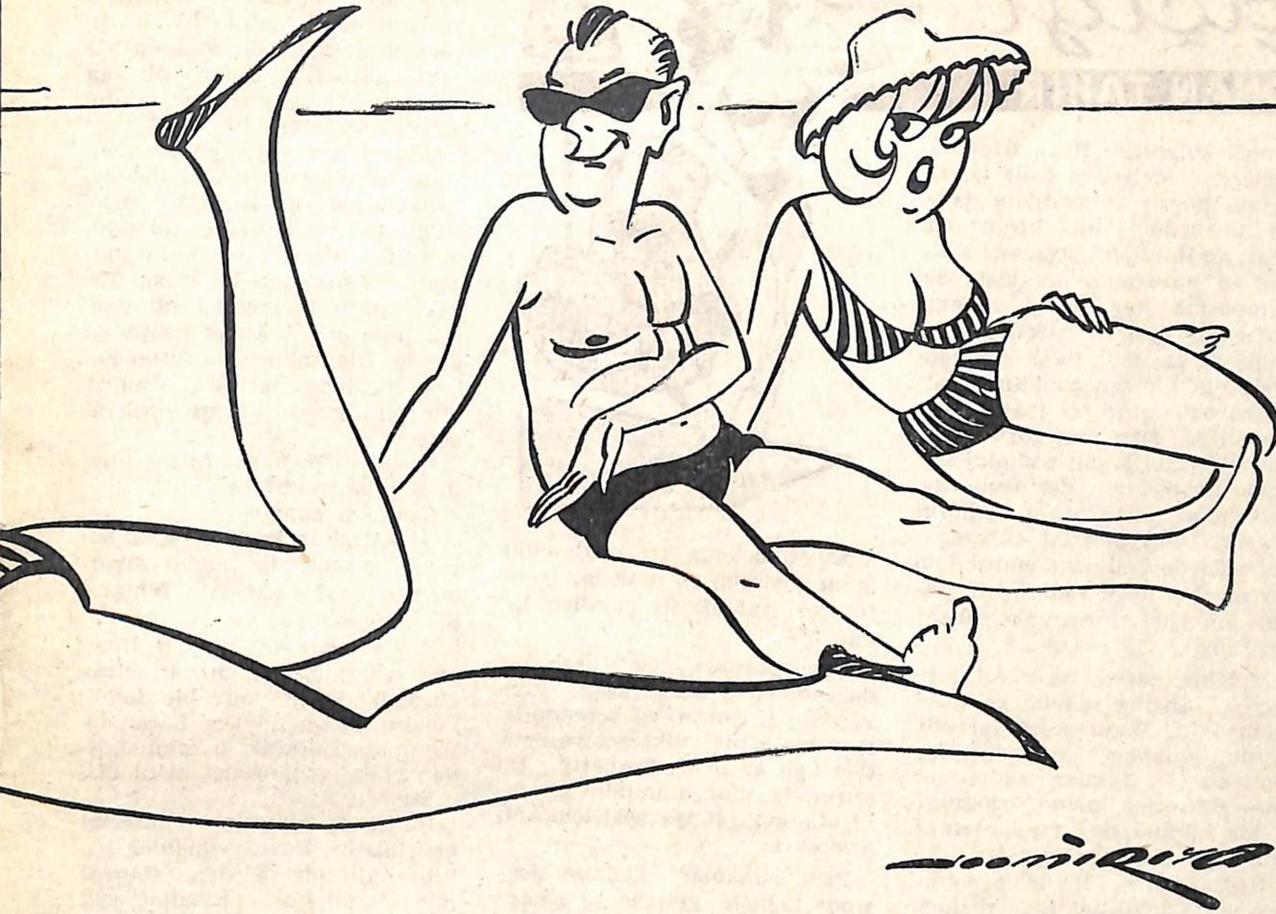
— En sıhhî bunu bulabildim işte!

Gece gündüz gezmekten
Pupa yelken denize açılır
Dün akşam da suları hare
Kırdık Yürükaliden engin
Kırk yıllık deniz kurdu sa

Gün batarken
Mini mini ko
İkimizin de
Biz artık sev
Buselerin tad

Bu temmuz gezintisi bütü
Bizi çepçevre saran mavi
Denizin üzerinde öyle bir
Bakamadık etrafta uçuşa
Kotramız başlamıştı coşk

ra bak.· Ne güzel mayo değil mi karıcığım?

Gençlik hapı

İKİ eski arkadaştı. Yaz, uzun ayrılık yıllarından sonra onları bir plâj gazinosunda birleştirmişti.

İkisinin de tek şikâyeti vardı: Kocalarının vakitsiz ihtiyarlığı! Selma içini çekerek:

— Nurancığım, dedi. Bizimkine kaç defa söyledim: birçok arkadaşların gibi Avrupaya git, bir mütehassısa muayene ol!.. Hiç aldırdığı yok, işinden başka bir şey düşünmüyor!.

Nuran hazin bir sesle:

— Benimki de öyle, dedi. Elli yaşına gelmeden pelteleşti. Kendisine hiç bakmıyor.. Doktora gitmez, ilâç almaz.. Ne yapacağımı şaşırdım...

— Şekerim, sana açıkçasını söyleyim: Ben İstanbul'a en çok bunun için geldim, bir doktor tavsiye ettiler. Ona gidip derdimi açacağım, istersen yarın sabah beraber gidelim.

* * *

Selma ile Nuran'ın şikâyetlerini iyice dinleyen doktor, her ikisine kendi buluşu olan ve maymun guddelerinden alınan haplardan birer kutu verdi ve suda eritip yemek arasında kocalarına içirmelerini tavsiye etti.

İki hafta sonra Nuran'la ayni plâjın gazinosunda buluşan Selma arkadaşına sordu:

— Nasıl, doktorun verdiği ilâcın tesiri oldu mu?

— Çoook.. Doğrusu, mucize ilâç bu!.. Kocam bir hafta içinde yirmibeş yaş gençleşti. Tenis oynuyor, yüzüyor, yol yürüyor.. Futbol mevsiminde eski takımında da yer aldığını duyarsan hiç şaşma!.. Ya seninki nasıl?

Selma, derin bir göğüs geçirdi:

— Nerede bende o talih!.. Doktorun verdiği hapların terkibinde bir acaiplik mi var nedir!.. Onu içtikten sonra kocama bir hal oldu: bütün gün adamcağız, bahçemizdeki ceviz ağacının üstünde, elinde fıstık dolu bir kese kâğıdı, çıtır çıtır yiyip kabuklarını bize atıyor başka bir iş yaptığı yok!.

Aylak

Sevdiği kızı iki saat kadar sokağın başında beklemişti. Nihayet kız çıkageldi, fakat kederli idi. Bunun sebebini soran genç sevgilisine:

«— Fena haber getirdim, dedi, babam: iki saattir sokakta kadın bekleyen aylak gençle seni evlendirmem» dedi.

Yardım

Büyük plâjda, göğsünün hizasına kadar suyun içinde duran orta yaşlı adamın yanına güzel bir genç kadın yaklaştı, çekingen bir tavırla:

— Beyefendi, dedi Bikini mayomun alt parçasını kaybettim, bir yardımda bulunabilir misiniz?

Adam, boynunu büktü:

— Çok isterdim, sayın bayan, fakat buna imkân yok, mayomu biraz evvel sizin gibi Bikinisinin alt kısmını kaybetmiş bir hanıma verdim, onu bekliyorum!

Komşunun tavuğu

Yeni tanışmış, samimî iki arkadaş olmuşlardı. Plâjda uzanmış güneş banyosu yapıyorlar, hem de etraflarını seyredip, sohbet ediyorlardı.

Uzun boylusu, plâjın öbür ucunda uzanmış iki kadını göstererek:

— Bak, dedi, bizim hanım güzel bir kızla oturmuş konuşuyorlar.

Kısa boylu adam, başını kendi karısının da bulunduğu tarafa çevirip baktı, baktı sonra:

— Aaaa.. Ben de sana ayni şeyi söyliyecektim, dedi.

nca karada,
rada!
rmarada
ümeni
gören beni!

azla beyaz yelken şişmişti,
z sulara girişmişti,
büsbütün değişmişti,
ın ateşinden deliydik,
sarhoştuk, neşeliydik!

re bedeldi,
güzeldi!
ın geldi,
rtılara,
llantılara!

DALGA

— İmdaaat! Boğuluyoruuum!..

Çorap Kaçığı

PİTİGRİLLİ'DEN ÇEVİREN: ADNAN TAHİR

GENÇ kadının beli incecik, elleri de küçücüktü. Küçücük ellerinden birini incecik beline götürdü. Düğmeyi çözdü, kancayı açtı, fermuarı çekti... Eteklik kendiliğinden kaymış, yere düşmüştü. Kumaş yığınını ayaklarından biriyle top gibi havaya fırlattı, yakaladı, koltuklardan birinin üstüne koydu.

— «Çıkıyor musun?» diye sordu kocası.

— «Biraz sonra...»

— «Nereye gideceksin?...»

— «Arkadaşımın kocası burada yok biliyorsun... Fırsattan istifade villâda bazı değişiklikler yapıyoruz. Ona penbe, uçuk mavi ve açık yeşil renkte vernikler aldım... Eski renkler sinir sistemi üzerinde çok aksi tesirler yapıyordu. Renklerin insan karakteri, eğilimleri ve keyif durumu üzerinde müessir olması ne garip değil mi?... Hayat mücadelesindeki başarıları olduğu kadar başarısızlıkları da bu yönden izah etmek pekâlâ mümkün.»

Erkek sustuğu için bu konuda karısına hak verip vermediği belli değildi. Genç kadın bir kere konuşmağa başladı mı kolay kolay susmazdı artık. Şakrak bir sesin, gırtlak, dil ve damak yolu ile şekillendikten sonra dudaklardan dökülmesi, âhenkli bir gürültüde de hüviyet bulması gerçi güzel bir şeydi ama böyle hallerde erkeğin canı sıkılırdı daima. Kıskanç bir adamdı... Karısının, sokağa çıkmadan evvel yaptığı bu çeşit ayaküstü konuşmalarda bir maksat arar, fakat bulamazdı bir türlü.

Genç kadın güneyliydi... Bütün güneyliler gibi o da, asırlardanberi birbirine karışarak birbirinde eriyen bir sürü ırkın meydana getirdiği yeni bir ırkı temsil ediyordu. Harikulâde bir melezdi... Melezlere fazla güvenmenin doğru olmadığını gayet iyi biliyordu. Ünlü bir avukat sıfatı ile Baltimor Boşanma Mahkemesi huzurunda bu tezin savunmasını kaç defa yapmış, böyle bir hareket noktası sayesinde de kaç defa haklı çıkmıştı. «Kadın bir meçhuldür» lâfı başkalarına göre bir mâna ifade edebilirdi ama ona göre hayır. Mesleği icabı kadın psikolojisini enine boyuna ve derinlemesine incelemiş, buna, uzun yılların sayısız tecrübelerini eklemiş... neticede de kadının kendisi için bir meçhul değil sadece bir malûm olduğu hususuna kanaat getirmişti.

Sadakat nerede ve nasıl bitiyor?... İhanet nerede ve nasıl başlıyor?... Bunu gayet iyi biliyordu. Yalanlar, dolanlar, kaçamaklar... Bunlar, kadını hedefe götürmek, plânlı, programlı bir bütünü de tamamlamak için başvurulan teferruattı.

Huzursuzdu... İçi içine sığmıyordu... Çünkü her şeye rağmen küçük bir noktaya nüfuz edememişti hâlâ... Kadınlarda, kadında, kendi kadınında keşfedemediği bir taraf vardı henüz...

İşte şuracıkta, bünyesinin bütün çıplaklığı ile burnunun dibindeydi. Fakat bu çıplaklığın altına gizlenmiş elle tutulmayan, gözle görülmeyen bir şey vardı... Neydi bu acaba?... Ne olabilirdi?...

Kadın, göğsündeki kusursuzluğu sutyenle takviye etmişti. Şimdi sıra jartiyer ve çoraplardaydı. En kuvvetli erkeği bile bir anda en zayıf erkek haline getiren bu jartijer çorap karışımının tahrik ve ihanet açısından oynadığı önemli rol asla inkâr edilmezdi.

Karısından şüphe ediyordu ama, şüphelenmekte haklı olduğunu gösteren en ufak bir işarete rastlayamamıştı şimdiye kadar.

Damarlarında, çok uzak bir dedesinden kalma arap kanı vardı. Kuruntu ve tereddütlerine kesin bir istikamet veremediği için asabı da berbattı... Bu durumda, ufak, minimini bir delil bile cinayet işlemesi için kâfi gelecekti.

Bazı zamanlar kadının derisinde ihanete, günaha ve zinaya doğru kayıp giden ürperiler hissediyor, hazırlık gibi bir şeyler seziyordu. Fakat müspet bir delil yakalamağa muvaffak olamamıştı. O, ünlü bir hukukçu idi... Parlak lâfların yanısıra iddiayı vaka haline getirecek bir istinat noktasına sahip olmaksızın hiçbir şey yapamayacağını gayet iyi biliyordu.

Önleyici tedbir almağa lüzum görmemişti o güne kadar. Bu konudaki tedbirlerin bayat ve faydasız davranışlar olduğu tecrübeyle sabitti. Bir kadın belirli bir gün için yaptığı programı bozabilir, verdiği randevuyu iptal için çeşitli çarelere başvurabilir, onu, yöneldiği günahkâr hedeften uzaklaştırmak gayesiyle otoritenizi kullanabilirdiniz... Bütün bu tedbirler kadının bir takım mukabil tedbirlerle sizi daha fazla aldatmasına yol açmaktan başka hiçbir işe yaramayacaktır. Bir kadının bir yere gitmesine mâni olmağa kalkışmak onu oraya zorla göndermekten farksızdır.

Genç kadın, yarı çıplak vaziyette divanın bir ucuna ilişmiş, tırnaklarına oje sürmekle meşguldü. Odaya garip bir koku yayılmıştı. Tahrik eden, insanın asabını gıdıklayan bir koku. Erkek, neden olduğunu bilmeyerek piposunu yakmak ihtiyacını duydu. Oje kokusu ile tütün kokusu boşlukta birleşti. Bunda bile bir ihanet havası vardı âdeta.

— «Aksiliğe bak... Sırası mıydı bunun şimdi?...»

Konuşan kadındı...

— «Çorabım kaçtı... Ömür boyunca garantilidir bunlar diyordu satıcı... Ne saçma... Bir gün bile dayanmıyor...»

Böyle söylerken ojenin fırçasını çıkarmış, sağ dizinin biraz altındaki kaçık yere bir damla kondurmuştu. Böylece kaçan iplik orada duracak, çorabın boydan boya açılmasına mâni olacaktı.

Bu arada hizmetçi elbisesini getirmişti. Beyaz yünlüden gayet hafif bir öğleden sonrası tayyörü idi bu... Kendini açık pencerenin camında seyrederek çevik hareketlerle giyindi... Dalgın bir ifadeyle sokağa bakmaktan da geri kalmamıştı. Sonra kocasına yaklaşıp yanağını uzattı:

— «Şimdilik hoşça kal... Akşama görüşürüz...»

* * *

Genç kadın eve döndüğü vakit hava kararmak üzereydi. Erkeğin çehre hatları büsbütün gerilmişti. Kıskanan bir erkeğin, yüzüne, gözüne ve tebessümüne normal bir şekil vermesi ne kadar güçmüş meğer...

— «Fakat bendeki bu hal kıskançlıktan değil sadece fazla yorgunluktan...» diye avukat kendi kendini oyalamağa çalışıyor ve tabiî bir ifadeye bürünmek için dişini sıkıyordu.

Karısının: «Neyin var?... Hasta mısın yoksa?...» gibi sualler sormak huyu yoktu. Erkeğin bu tecessüs karşısında büsbütün tersleneceği muhakkaktı.

Hafif yünlüden beyaz tayyörünü çıkarıp yorgun bir ifadeyle kendini koltuklardan birinin derinliğine bıraktı. Erkeğin bakışları kadının bacaklarındaydı... Uzun, muntazam ve harikulâde bacaklardı bunlar. Evlenmeden evvel balerindi. Konservatuardan birincilikle mezun olmuştu. Evlendikten sonra kocasının arzusuna uyarak sahneden çekilmişti.

— «Buraya gelsene...»

Genç kadın hep o yorgun ifadesiyle kalkmış kocasına yaklaşmıştı.

— «Sevgiline gittin değil mi?... Aradığım delili nihayet buldum...»

Genç kadının, hangi delilden ve hangi sevgiliden bahsettiğini sormasına vakit bile bırakmaksızın hemen oracıktaki Toledo menşeli sivri çelikten kitap açacağı-

Yatırım projeleri hazırlayacak bir teşkilât kuruluyor. — Gazeteler —

— Ne bozuluyorsun be âbi.. Ben de yatırım yapmağa gidiyorum!

nı almış, köküne kadar gırtlağına saplamıştı.

Delil mi?... Tabiî delil... Hem de nasıl?... Çorabını giyerken kaçan kısma bir damla oje kondurmamış mıydı karısı?... Bu ojeli çorap evden çıkarken sağ ayağındaydı... Halbuki şimdi sol ayağında bulunuyordu... Ara yerde olan olmuştu demek.

Ünlü avukat, bütün tecrübelerine rağmen, ihanet eden bir kadının bu ihaneti çorapsız olarak değil, çoraplarını çıkarmaksızın yapmayı tercih ettiğini bilmiyordu. Çünkü çorap, ihanete renk ve çeşni veren en kuvvetli unsurdu erkek için...

* * *

Tam polis merkezine telefon etmek üzereyken telefon çaldı. Karısının arkadaşı idi:

— «Meşgulse hiç rahatsız etmeyin, mesele çok basit zaten... Havuzu bir güzel vernikledik... Boyanın söylendiği gibi 15 dakikada kuruyup kurumadığını anlamak için de birer banyo aldık. Karınız altın çakmağını havuzun kenarında unutmuş... İsterseniz hemen göndereyim... İsterseniz kalsın, yarın yemeğe geldiğiniz zaman alırsınız.

Kazandığı yüzlerce başarılı dâvaya rağmen ünlü avukat, delillerin gözle görülür, elle tutulur hale geldikleri vakit bile öldürmek için kâfi bir sebep teşkil etmeyeceğini bilmiyordu. Bilmediği bir şey daha vardı. Kadına, bir ayaktaki çorabın öbür ayağa nasıl geçtiğini anlatması için gerekli fırsatı vermek lâzımdı. Bunun için 15 saniye yeterdi de artardı bile.

Kadın için ortada meşru bir mazeret de olmayabilirdi... Fakat fırsat verildiği takdirde o bunu derhal uydurabilir ve karşısındaki kıskanç erkeği ikna edebilirdi. Bu durumda 15 saniye bile çoktu... Çünkü bir an meselesiydi bu...

Bir yuvanın saadeti, bir kocanın da huzuru için basit bir kaide... Fakat şaşmaz bir kaide ayni zamanda.

Çeviren:
Adnan Tahir

*

Hatırlatma..

Yolcu kadın, hammala döndü:

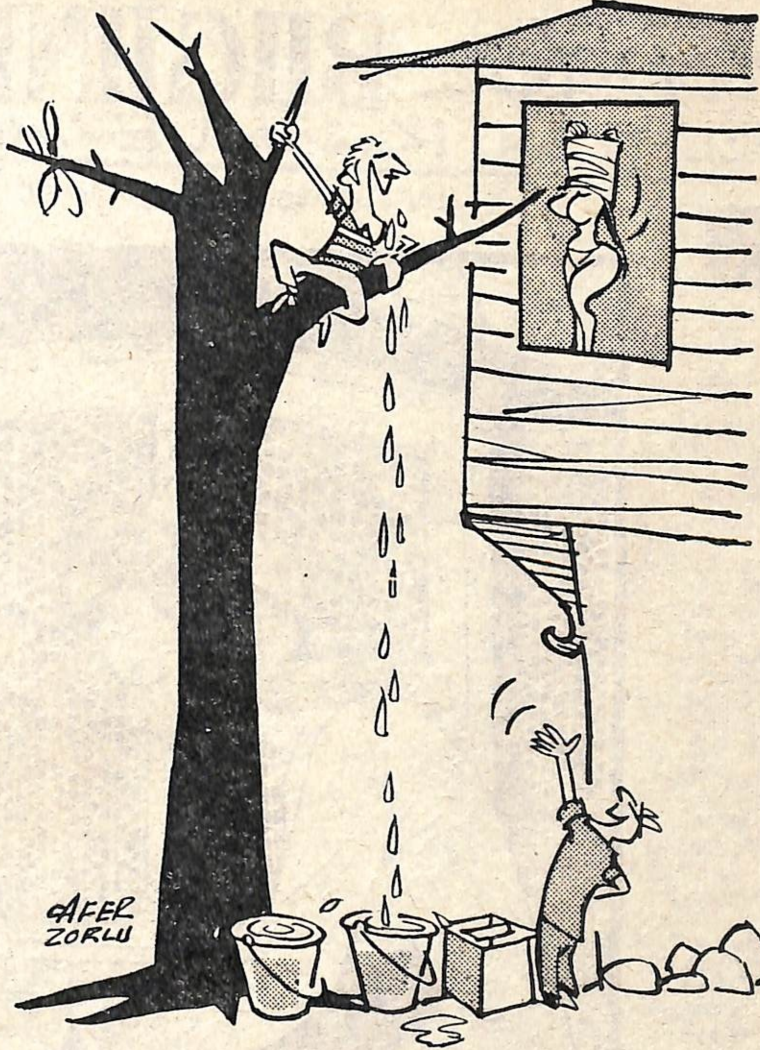
— Bütün valizleri, büyük bavulu taşıdın mı?

— Evet hepsini kompartımana yerleştirdim efendim.

— Hiçbir şey unutmadığına emin misin?

— Eminim, yalnız para çantanızı göremedim!.

«İstanbul yine susuz kaldı.» — Gazeteler —

— Yeter abi, yeter.. Bütün kovalar doldu!

Zaman

**Zamana suç buluruz, kuvvette, kalp işinde,
Yaşımızı unutup gönül avutamayız.
Hâtıralar saklıdır herkesin geçmişinde,
Bunları atamayız, satsak da satamayız!**

* * *

**«Gençler bir şeyler bilse, yaşlılar yapabilse»
Kaçırılan fırsatı tekrar getir kabilse!
Şayet özlemlerimiz, duygumuz mukabilse,
Eskimiz sayfaları kolayca yırtamayız!**

* * *

**Kadınlar hissizleşmiş, kızlar bürünmüş naza,
Kaza namazı olur, sevgide olmaz kaza!
Bir fayda vermez artık bu çeşit mülâhaza,
Bir kelin perçeminden başka şey tutamayız!**

* * *

**Zamanın dişlileri biraz bozulsa, dursa,
Ömür saatlerini her insan kendi kursa!
Bu sürat, bu didinme canımıza okursa,
Mezarımızda bile rahatça yatamayız!**

Salâhattin KUTLU

İspat

Bir İskoçyalı diğerine anlatıyordu:

— Bizim papaz günlerden bir gün suya düşer. Yüzmek bilmez, suda aksi gibi iyice derindir. Birden akşam yemeği için pazardan aldığı iki uskumruyu hatırlar. Balıklar kâğıda sarılı cebinde durmaktadır. Hemen onları kâğıttan çıkarır. Balıklar canlanır ve bizim papazı kurtarırlar..

— Haydi canım sen de... Bu hikâyenin doğruluğunu nasıl ispat edeceksin?

— İspat mı? İspatı karşında... İşte bizim papaz.. Hâlâ sağ salim dolaşıp duruyor..

* * *

Takma dişler

Amerikalılar Berlini bombardıman ediyorlardı. Kadın kocasına seslendi:

— Eric çabuk ol, sığınağa...

— İyi ama takma dişlerimi bulamıyorum Eva...

— Takma dişleri mi? Ne yapacaksın dişleri ayol... Herifler bize sandviç atacak değiller ki...

* * *

Muayene

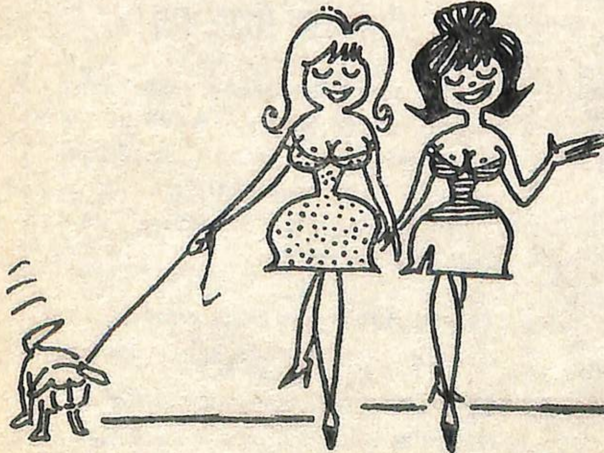
Askerlik görevine başlıyacakları heyet muayenesinden geçiriyorlardı. Dürbün gibi gözlükleri ile göz doktorunun odasına girdiği zaman, doktorun yüzüne bile bakmadan «sağlam» raporu yazmasına fena halde içerliyen Jean:

— İyi ama doktorcuğum, dedi; benim gözlerim bir felâket! Bir metre öteyi bile zor seçerim...

— O bir şey mi? diye cevap verdi doktor! Sen gine şükret, benden iki gözü kör bir asker sağlam raporu aldı!.

— Nee!.. Yani orduda kör bir asker var öyle mi?

— Yok!.. Yok canım telâşlanma... Kör benden geçti ama veteriner arkadaşta takıldı; köpeği düztabanmış...

— Böyle bir köpeğe sahip olduğu için kimbilir ne mutludur, değil mi şekerim?

Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

Edebiyatta Mizah

Çözüm yolu

TANZİMAT sonrası devlet adamlarından Kâni Paşa ile yine o çağın tanınmış şairlerinden Reşat Efendi'nin araları açıktı. Reşat Efendi, bir vakitler, Kâni Paşa'ya ağırca bir hicviye yazmış, paşa da bunu bir türlü unutamamıştı. Reşat Efendi, uzun süre Anadolu'da memurluklarda bulunduktan sonra, bir gün kapağı İstanbul'a atabilmiş, (Rüsumat) dairesine muavin olmuştu. Ama daha yerini bile ısıtamamıştı ki, Kâni Paşa bu dairenin başına geçmiş; ilk işi zavallı şairi görevinden uzaklaştırmak olmuştu. Reşat Efendi, uzunca zaman açıkta kaldıktan sonra, Maliye Nezareti Muhasebeciliğine tâyin edildi. Lâkin talihe bakınız ki, iki ay geçmeden, Kâni Paşa Maliye Nazırı oldu, tabiî Reşat Efendi yine açığa çıkarıldı.

Şair, beş on gün düşündü, taşındı. Öbürü daima âmir, kendisi daima memur kaldığına göre, en iyisi, işi alttan almak; adama sığınmak, ondan insaf ve merhamet dilemekti. Bu maksatla Kâni Paşa'ya:

«Efendim; başka bir daire yeni bir görev bulmak mümkün ama, bende bu talih varken, nasıl olsa göreve başladığımın ertesinde oranın başına da siz geçeceksiniz ve ben yine açıkta kalacağım. Onun için yeni bir görev aramağa cesaretim yok. İyisi mi, ben bu düşmanlıktan vazgeçtim. Çünkü, haydi ben şahsen sizin hışmınızı çekiyorum, bunda çoluk çocuğumun ne suçu var? Benim açıkta kalmamla onlar da aç kalıyorlar. Sizden istirham ediyorum benim cezamı çoluk çocuğumun çekmemesi için, artık düşmanlığınıza uğramıyacağım bir göreve tâyinime müsaade ediniz...»

Yollu, yarı şaka yarı ciddî, bir mektup gönderdi.

Bunun üzerine Kâni Paşa, Reşat Efendi'yi çağırdı; aralarında şöyle bir konuşma geçti:

«— Reşat Efendi; mektubunuzu okudum. Yazdıklarınıza hak ta verdim. Sizi altıbin kuruş gibi yüksek bir maaşla, fakat Yemen gibi uzak bir yere tâyin ettim. Sebebini de anlamak ister misiniz?»

«— Evet efendim; lütfen söyleyiniz!»

«— Haa!.. Bakınız sebebini de açıklıyayım. Madem ki sizinle bir türlü sevişemiyoruz; ;ama bunda, gerçekten, çoluk çocuğunuzun suçu da yok. Şimdi siz kalkar, Yemen'e gider, orada ayda en fazla bin kuruş harcıyarak yer içer, barınır; fakat oranın da kahrını çekersiniz. Göndereceğiniz beşbin kuruşla da çoluk çocuğunuz burada varlık ve mutluluk içinde yaşarlar. Böylece hem ben, hem siz, hem de çoluk çocuğunuz dertten kurtulmuş oluruz; nasıl, buluşum güzel değil mi Reşat Efendi?»

Unutulmuş Bir Şair

ZAMAN zaman radyolarımızda güzel bir Hüseyni beste içinde okunan eski ve ince bir gazel vardır:

Sinemde bir tutuşmuş yanmış ocağ olaydı,
Zülfün karanlığında bezme çerağ olaydı..

Beyti ile başlıyan bu gazelin yazarı Harputlu Hacı Hayri, artık unutulmuş bir çehredir.

Divan şiirinin Batı edebiyatı akımı ile yaptığı savaşlarda Muallim Naci tarafını destekliyen Hacı Hayri efendi; bu grupun Naci'den sonra, en güçlü kişisidir. Ama sanatı eskidiği için artık kendisinden de söz edilmemektedir.

Son yıllarını İstanbul'da geçiren, İstanbul'da ölüp Edirnekapı'ya gömülen Hacı Hayri efendi; bu son yıllarında, Harput ve Elâzığ çevresinde; dövülmüş bulgurdan yapılan ve (Keşkek) denilen bir yerli yemeği pek özlemiş olmalı ki, (Keşkek) ile (keşke!..) kelimeleri arasında söz oyunu da yaparak şöyle bir beyt yazmıştır:

Gerçi İstanbul'da türlü yiyecekler çoooktur,
Harput'a gitsem de keşkek yiyebilsem kâşki!..

Hacı Hayri efendi, bir vakitler, Diyarbakır'da mektupçu imiş. Şehirde Halit Bey adında bir Vali varmış; halka karşı sert ve kötü davrandığı için pek sevilmezmiş. Ama valinin bu tutumunun sebepçisi, kocasından daha çok valilik taslayan, karısı Makbule hanımmış. Halk, alay olsun diye, bu kadını kraliçe, imparatoriçe... çeşidinden (Vâliçe) diye anarmış.

Bir gün valiyi başka bir yere tâyin etmişler. Halit Beyin ev eşyası atlara arabalara yüklenirken, uğurlayıcılarla birlikte Hacı Hayri efendi de orada bulunuyormuş. O sırada huysuz katırlardan biri, şairin ortalıkta dolaşan sevgili köpeğine bir çifte atıp hayvancağızı ağır yaralamış. Hacı Hayri Efendi; bütün bu olayları özetliyen bir beyt yazmış. «Diyarbakır'ın Makbule adlı vali hanımı giderken, bizim zavallı köpek te Halit beyin çiftesini yedi..» anlamındaki bu beyt şöyledir:

Gitti şehr-i Âmid'in makbule bir valiçesi.
Değdi hem kelb-i zaife Halid'in son çiftesi.

[Bir eski hâtıra: 10-2-1944 tarihli Akbaba'dan..]

— Fakir Yunan çocukları için..
— Ben de vereceğim!

Eski Şiirde Mizah

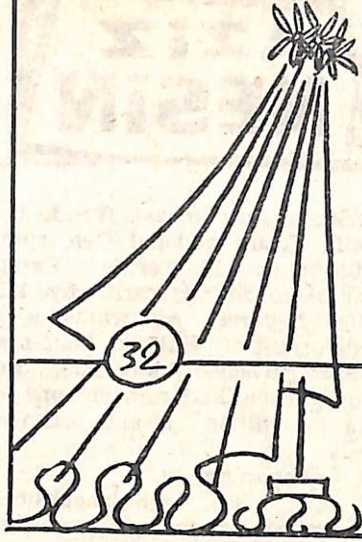
Eşitlik üzerine

1908 meşrutiyetinden sonra eline kalemi geçiren herkes kendisini yazar sanmış, ortalık şair ve gazeteci bozuntuları ile dolmuştu. O zamanın şairlerinden biri, bu durumu şu dörtlükle dile getirmişti:

Müsavatı galiba pek hatâlı anladık,
Çünkü doğruyla eğri farkedilmez, bir oldu.
Kalem sanır çokları süpürgenin sapını,
Bu zan ile nicemiz hemen muharrir oldu..

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN / ADNAN TAHİR
ÇİZEN / TURHAN SELÇUK

GÖRÜCÜLÜK FASLINDAN SONRA İRFANLA YALNIZ İKİ DEFA BULUŞAN NERMİN ONU UZUN SÜREDİR GÖRMEDİĞİ İÇİN MERAK ETMİŞ DURUMDADIR. AKLINA GELEN KÖTÜ İHTİMALLERİN SADECE İHTİMAL OLDUĞUNA KENDİNİ İNANDIRMAK GAYESİYLE TELEFONA SARILIYOR...

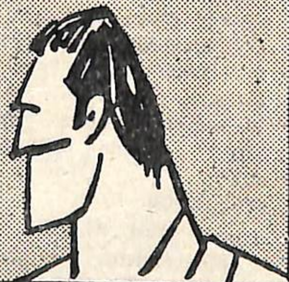

SON DEFA KIRDIĞI POTU BİR TÜRLÜ UNUTAMAYAN VE BUNU İRFANIN DUYMASINDAN DA ÇOK KORKAN MAHMUT AKLI SIRA BUNDAN BÖYLE TEDBİRLİ OLMAĞA KARAR VERMİŞTİR...

BİR MİRASÇI ARANIYOR!

AZİZ NESİN

— 25 —

Ben Müzayede Hanım'ın kocasını da tanıdım.

Yaa... Hasan Köselek Bey, sizden iyi olmasın, çok iyi insandır. Ben çok iyiliğini görmüşümdür. Sıkışık zamanlarda elimden tuttu, neme lâzım... Onun hatırı büyüktür, kıramam.

Kuzum, size neye lâzımdı bu hikâye?.. Yoksa muharrir filân mısınız?.. Siz de o kadını arıyorsunuz!.. Hasan Köselek Bey bilmiyor muymuş nerede olduğunu?..

Kocası mı? O gece tanıştırdı beni kocasıyla da...

HÜKÛMET GİBİ KADIN

Sonra efendim... Müzayede Hanım koluma girdi, abanır da abanır, beni iyice duvara sıkıştırdı. Kulağımın dibinde mırıl da mırıl mırıldanarak beni bir yere sürüklüyor. Bende derman kalmamış ki, ağzımı açıp da bir şeyler konuşayım. Merdivenden iniyoruz.

Bir de baktım, Jipsi Kenan'ın kolunda kıpkırmızı suratlı, tombalak bir kadın, geliyor. Beni Müzayede'nin kolunda görünce güldü, sağ elinin beş parmağını birleştirip «İyi» anlamında sallıyarak bir de göz kırptı. Yanımdan geçerken de,

— İşin iş!.. diye fısıldadı.

Paviyona indik, localardan birine girdik. Loca dediğim yer, kafes çıtalarıyla bölünmüş, çıtalar arasından da yapma sarmaşık dalları dolanıyor. Duvarı da ağaç yongularından küfe gibi örmüşler. Alçak tavandan hasırlar ve kuru ot sapları sarkıyor. Burası samanlık gibi bir yer.

Müzayede, masa lâmbasının düğmesine basınca, orası kırmızı ışıkla doldu. Bu kırmızı loş ışıkta, Müzayede'nin durarak, içinden ışıldayan teni daha bir belli oldu. Yüzü penbe penbe yaldızlandı.

Onca itişip kakıştık da, kadını daha yeni yeni seçebiliyorum. Gayet güzel bir kadın... Otuzunda var yok... Açık kırmızı boyalı dudakları, dişlerini daha parlak beyaz gösteriyor.

Yanyana oturuyorduk, öyle sokulmuştu ki, sağ dirseğim sıcak bir yumuşaklık içinde gömülüp erimiş gibi sanki... Garsona cin-soda söyledi.

— Niçin öyle rahatsız oturuyorsun, bir sıkıntın mı var? dedi.

Sıkıntım olmaz mı? İğneler hâlâ batıp duruyor. Kadının elinden kurtulamadım ki, bir toparlanıp da kendime çekidüzen vereyim.

— Diken üstünde gibisin... dedi.

— Yayır, iyiyim... dedim.

— Öyleyse çok utangaçsın... Bayılırım utangaç delikanlılara... Kocam görse seni çok beğenir...

— Kocanız mı?

— Bırak şu bizi sizi... Resmiyet perdesi kalksın artık aramızdan... Kocam ya... Yukarda danstan sonra seni ilk tebrik eden oydu...

Kadının göğsüne gömülmüş dirseğimi çekip,

— Ya gelirse buraya... dedim.

Umursamadan,

— Gelsiiin, dedi, ama gelmez ki... Şimdi yukarda ya dans ediyordur, ya da kumardadır... Beni çok ihmal eder... Aaaah... Çok dertli bir kadınım ben...

Gözlerini yumup öyle anlatıyor, sonra açıyor gözlerini. Bakışları bir dudaklarımda, bir gözlerimde... Projektör gibi tarıyor bakışları...

Hayatı bir romanmış... Kocası bugünlerde yine ihmal ediyormuş onu. Meselâ bu gece onunla bir kere bile dans etmemiş. Gözü hep başka kadınlardaymış.

— Gözlerinden belli, sen iyi kalpli bir delikanlısın...

İstersem ona dünyanın en büyük iyiliğini yapabilirmişim. Yoksa yuvası yıkılacakmış. Yardım elimi uzatmalıymışım bu zavallı bahtsız kadına... Ağlıyordu. Ağlarken daha da sokulmuştu bana, sanki vücudünde hiç kemik yok, öyle yumuşak, kaygan bir şey... Göğsüme başını dayadı:

— Saadetimi kurtar ne olur... Kocam bana dönsün... Bu da senin elinde, yuva yapmak sevaptır... Bu yuvayı yıkılmaktan sen kurtarabilirsin...

Ne diyor kadın, hiç anlamıyorum ki... Ben sarhoşum ama, o benden de sarhoş... Sonunda kızdı da,

— Evliyim diyorum sana, anlamıyor musun? dedi.

— Anladım... dedim.

— Çocuğum da olmuyor, anladın mı şimdi? O dertten de kurtuldum.

Anladım diyorum ama, anlamıyormuşum. Kadın bana başka işaret veriyormuş, ne bilirim ben?

Kocası onu her erkekle kıskanmıyormuş ki... Artık alışmış. Kendinden üstün biri olmalıymış ki, genç, yakışıklı, benim gibi, işte o zaman kıskanırmış.

Artık alışmış kocası. Bir de üstelik «Tuuu midene! Öyle sümsük, sünepe bir herifle... Yazıklar olsun, zevksiz karı!» diye kadına hakaret ediyormuş, alay ediyormuş... Halbuki beni kıskanır, yuvasına dönermiş... Bu fedakârlığa katlanırsaymışım, o da bu iyiliğin altında kalmazmış...

— Yapamam ki...

— Bir şey yapmıyacaksın... İnsaniyet namına senden yardım rica ediyorum.

Ağlıyordu:

— Zaten ben hayatta yalnız bir kadınım... Kimse anlamıyor beni... Ruhumu anlıyan yok... Gördün ya her şeyi anlattım sana, beni herkes bilir, istediğine sor, içim dışım birdir, hiç gizlim kapaklım yok...

Yarıdan çok çıplak, bir şey giymemiş ki üstüne, gizlisi kapaklısı olsun...

Aradan zaman geçtikten sonra düşünüyorum da, ben o zaman ya çok toymuşum ya da çok sarhoş olmuşum. Çünkü kadına durmadan,

— Bana müsaade edin, ben gideyim... Ben yaralıyım... deyip duruyordum. Ben «yaralıyım» dedikçe o da bana,

— Ben de yaralıyım, kalbimden yaralıyım... diyor.

— Benim yaralarım başka yerden... Bildiğiniz gibi değil. Yaralanmışım diyorum size... Altım hep kan içinde...

— Bilirim, gönül yarası bilirim...

— Gönül yarası değil canım, benimkisi başka... İğne yarası...

Sonunda ben buna, buraya neden, nasıl geldiğimi anlattım. Bir arkadaşımın bir iş bulmak için beni buraya getirdiğini anlatınca,

— Hah, tamam!.. dedi, iyi ya işte... Sen beni biliyorsun değil mi?

— Yooo...

— A sahi mi?

Gazetelerde her gün ismi geçermiş, dedikodu sütunları onun maceralarıyla doluymuş...

— Bu gazetecilerin hiç mi işleri yok nedir, dolamışlar dillerine beni... Demek duymadın hiç? Daha bugünkü gazeteler yazıyordu...

Gazeteler «Şoförünü, hizmetçisinden kıskanan kadın» diye yazmışlar bugün.

— Aaa tabii kıskanırım... Şoför bu... Ama gazeteler başka türlü yormuşlar, ne olacak içleri fesat... Bu zamanda iyi bir şoför bulmak kolay mı? Doğru doğru dosdoğru, kocamdan geçerim, şoförümden geçemem...

Koca çoookmuş, elini sallasa ellisi, ama şoför nerde... Hem onun şoförünün gördüğü işi, başka on şoför göremezmiş. Daha bugüne kadar hiçbir kaza yapmamış. Yalnız bir kaza çıkmış elinden, o da işte bu hizmetçiyle olan... Onda da şoförün günahı yokmuş, hizmetçi çıkarmış baştan... Bunun üzerine o da hizmetçiyi bir güzel dövmüş. Hizmetçi de karakola gidip «Hanım, şoförünü benden kıskanıp dövdü beni...» diye şikâyet etmiş. Gazeteler de dillerine dolamışlar... Beni çok beğenmiş, şoförü olur muymuşum?

— Ehliyetim yok ki... dedim.

— Hadi hadi, tevazu gösterme... Ben bir erkeğin suratına bir bakışta anlarım ehliyeti olup olmadığını. Bal gibi de var senin ehliyetin, her işte ehliyetin var...

— Vallahi yok...

— Seni yalancı, seniii...

— Hanımefendi, ben şoförlük bilmem... Araba kullanamam...

— Bana araba kullanan lâzım değil, sağlam karakterli erkek lâzım. Senin karakterini çok beğendim...

Yalnız benim için, eski şoförü çıkarırmış. Bu yaz arabayla Avrupa'ya gidecekmiş, benim karakterime ihtiyacı varmış. Arabayı da başka bir sahici şoför kullanırmış.

Çok adam denemiş şimdiye kadar... Sağlam karakterliyiz, diye geliyorlarmış, ama çürük çıkıyormuş karakterleri... Çok memnun kalacakmışım, beni her bakımdan tatmin edecekmiş.

O sırada birden,

— Osmaaan, Osmaaan! diye birine seslendi.

Sonra bana,

— İşte kocam! dedi.

— Aman ben kalkayım... diye telâşlandım.

— Niye? Tanıştırmak için çağırıyorum.

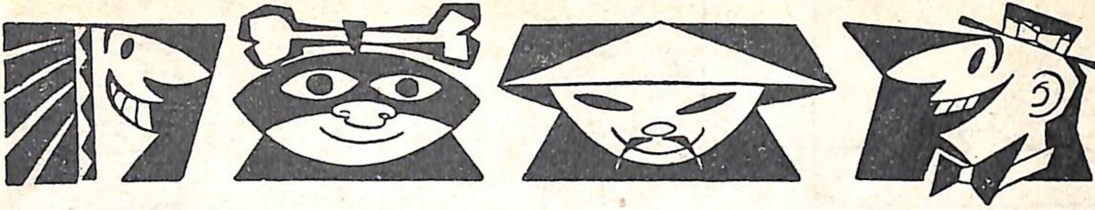
Barda içmekte olan bir adam, elinde viski bardağıyla yanımıza geldi:

— Osman, bak yeni şoförümüze...

(Devamı var)

(AK—123)

Artistin yaşı

Birçok kadınlar gibi yaşını gizlemekle tanınmış bir film artistinden bahsediyorlardı; prodüktör:

— Otuz yaşında vardır!.

Deyince, rejisör atıldı:

— Otuz yaşında mı?. Geçen sene İngiltere'de onunla film çevirirken sormuştum, bana, kırk, demişti.

Prodüktör, gülümsedi:

— Evet, ama o zaman piyasa yüksekti.

* * *

Kutlama

Hâkim, suçluya:

— Sarhoştun, mahallede rezalet çıkartmış, halkı rahatsız etmişsin..

— Doğru bay hâkim, o gece ne yaptığımı bilmiyordum, karım beni terketmiş babasının evine gitmişti.

— Peki, senin dediğini kabul edeyim, fakat insan mesut gününü kutlarken biraz ölçülü davranması lâzımdır!.

* * *

Ahdetmiş..

Tren hareket edeli iki saat olmuştu. Memur, koridorda bir aşağı, bir yukarı dolaşan İtalyan köylüsüne seslendi:

— Niye ayakta duruyorsunuz, kompartımanlarda yer çok..

Yolcu:

— Oturamam, dedi, Padovanın Sant Antonio kilisesine kadar yaya gitmeye ahdettim!.

* * *

Centilmen baba!

Bir dul, Beppe'e:

— Biliyor musunuz, dedi. Kızım sizden gözlerini ayıramıyor.

Yakışıklı sanatkâr:

— Sahi mi söylüyorsunuz?.

Diye sorunca, dul kadın cevap verdi:

— Evet, hattâ bu sabah sizin için: «babam olmasını arzu ettiğim tipte bir centilmen» dedi.

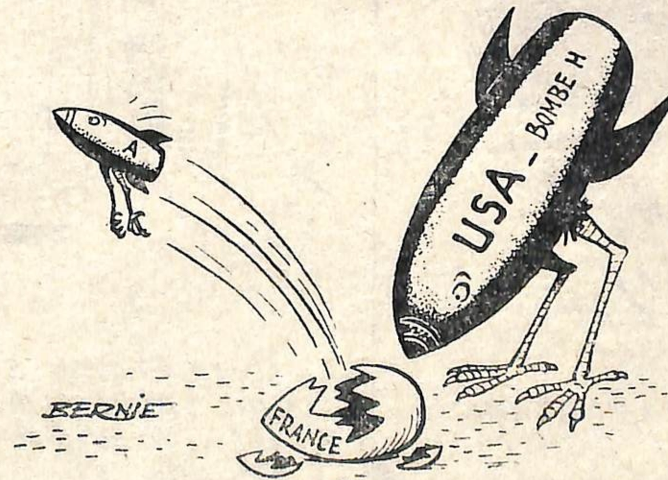
Yazısız

Büyük lâflar

★ Bazı kadınlar seraba benzerler, görürsünüz fakat ellerinizle dokunamazsınız.

★ Şüphesiz ki para insanı değiştirir, bütün servetini kaybet, bak ne kadar değişeceksin, öyle ki en yakınların bile seni tanımıyacak.

★ Fikri olmıyan bir insanın kafası, kapı tokmağına benzer, herhangi bir kimse onu sağa, sola çevirebilir.

— Şuna bak, kabuğundan çıkar çıkmaz, kendi kanatlarıyla uçmak hevesinde!

Kavganın sebebi

Pierini, koşa koşa polisin yanına geldi, korku ve heyecanla:

— Çabuk koşun, dedi, kötü bir adam babamı dövüyor.

Polis, biraz ileride kavga eden adamların yanına gitti ve peşine takılan Küçük Piriniye sordu:

— Bunlardan baban hangisidir?

Pierini dudak büktü:

— Bilmiyorum ki, adamlar bunun için kavga ediyorlar..

* * *

Piyano

Yazlığa gidiyorlardı. Kadın birkaç valiz dolusu elbise götürmüştü. Koca bunları trenin bagajına yerleştirirken karısına döndü:

— Bari piyanonu da getirseydin.

Kadın, kızdı:

— Alayın sırası değil şimdi.

Koca, hazin bir sesle:

— Alay etmiyorum dedi, tren biletlerini piyanonun üstünde bırakmıştım da..

* * *

Şerefe

İki denizci en yakındaki salon'a koşup hiç vakit kaybetmeden içmeğe başladılar. İçtiler, içtiler, içtiler... Bir ara biri kadehini kaldırıp:

— Şerefe! dedi.

Bunun üzerine diğeri öfkeyle:

— Bana bak, dedi, biz buraya içmeğe mi geldik, konuşmağa mı?

* * *

Akraba

Karı-koca, akraba yüzünden bir saattir ağız kavgası yapıyorlardı. Kadın:

— Sen akrabalarımı sevmiyor, onlara yüz vermiyorsun?

Deyince, koca başını salladı:

— Bunda yanılıyorsun karıcığım. Ben senin kaynanamı bile senden fazla seviyorum!

BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI

ARÇELİK

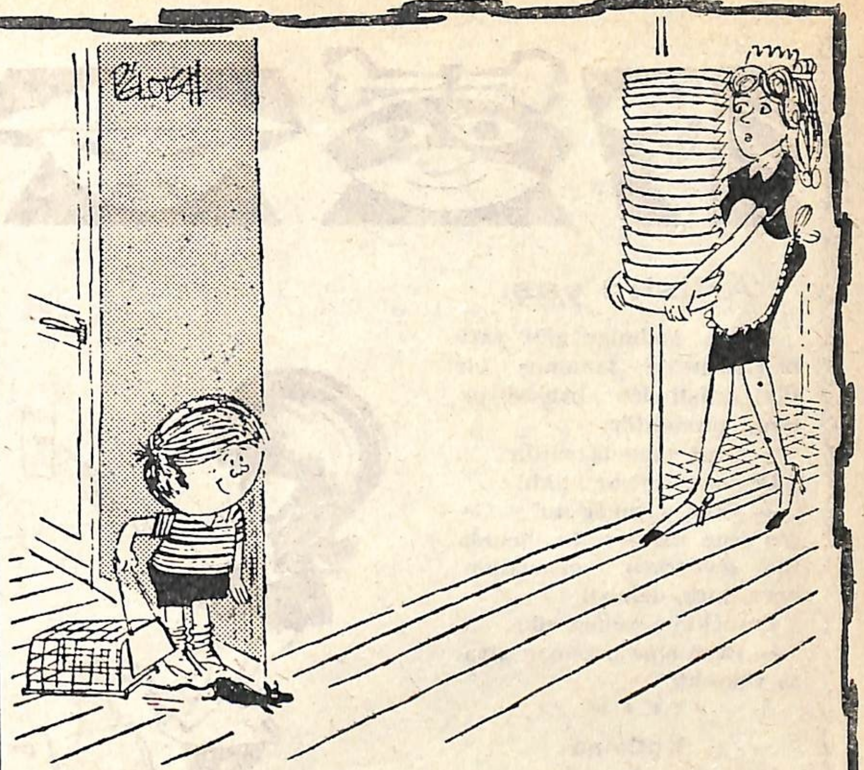
BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI

(Faal: 4775—124)

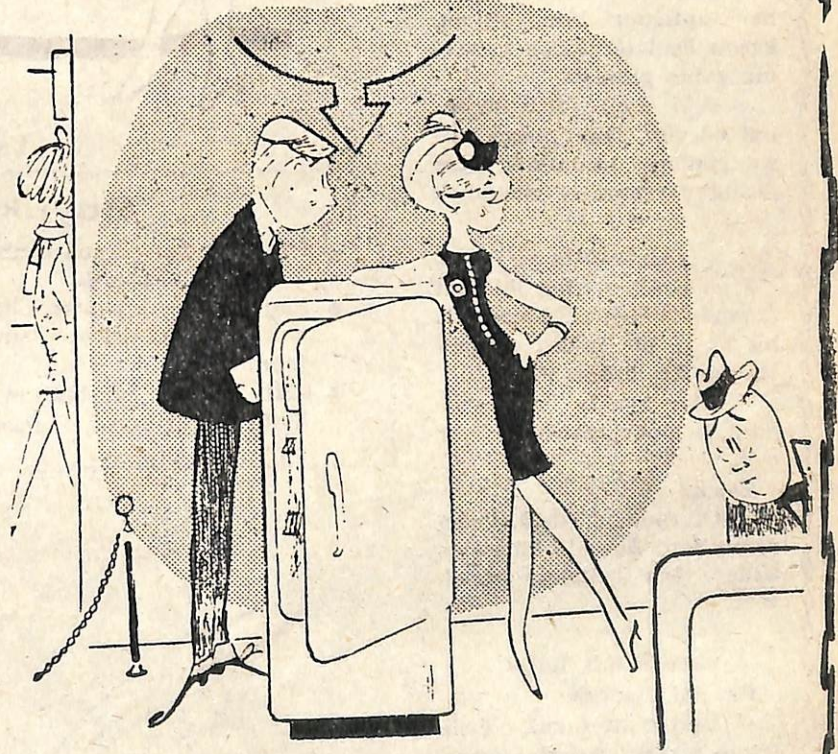
Dünya Karikatürleri

-SİZİ BİR YERDEN TANIYORUM... ACABA EVLENMİŞMİYDİK ESKİDEN?

YAZISIZ...

-SON SÖZÜMÜ SÖYLEDİM: BU BUZDOLABINI SATIN ALIRSANIZ BU AKŞAM SİZİNLE YEMEĞE GELİRİM!..

YAZISIZ...

AKBABA YAYINEVİ TAKTİM EDER:

Tracy'nin Kaplanı

William Saroyan

★ Bu kaplan, her insanın içinde yatan, kanında yaşayan kaplandır.

★ Ünlü romancı Saroyan, bütün dünya dillerine çevrilen bu romanı ile küçük bir şaheser yaratmıştır.

★ Zeyyat Selimoğlu'nun güzel Türkçesi ile dilimize çevrilen Tracy'nin Kaplanını Akbaba Yayınevi iftiharla sunar.

★ **Karton kapak, kuşe gömlek, iplik dikiş, Fiatı 3 lira.**

Umum dağıtım yeri :

BATEŞ Bayilik Teşkilâtı

Bütün kitapçılarda arayınız

(AK—125)

"BASIN İLÂN KURUMU"

Genel Müdürlük

Cağaloğlu, Türk Ocağı Caddesi No. 1

İstanbul

Telefon : 22 43 84 - 22 43 85

Telgraf Adresi : BASIN KURUMU

ŞUBELER	DIŞ MUHABİRLER	
İstanbul	A.B.D.	İsveç
Ankara	Almanya (Federal)	İsviçre
İzmir	Almanya	İtalya
Adana	Avusturya	Japonya
Bursa	Avustralya	Lübnan
Diyarbakır	Belçika	Macaristan
Erzurum	Bulgaristan	Norveç
Eskişehir	Çekoslovakya	Pakistan
Konya	Danimarka	Polonya
Zonguldak	Fransa	Portekiz
	Hollanda	Romanya
	İngiltere	Yugoslavya
	İspanya	Yunanistan
	İsrail	

(Basın: 11331—126)

Neden Bosfor Turizm?

Çünki

Almanyaya muntazam hat izni yalnız
— Bosfor Turizm'de —

Ortağı bulunduğu Alman Devlet Otobüs İşletmeleri ile müştereken Avrupaya haftada 4 sefer imkânı yalnız
— Bosfor Turizm'de —

Tuvaletli - Revirli otobüsler yalnız
— Bosfor Turizm'de —

T. P. A. O. un üstün kaliteli akaryakıtını kullanan vasıtalar
— Bosfor Turizm'de —

Bilet Satış Yerleri:

MERKEZ: Taksim Opera yanı
Tel: 48.51.51

ANKARA: Antaş Tel: 12.58.71

İZMİR: Turist Seyahat
Tel: 32553

MÜNİH: Starnberger Banhhof Schalterhalle
Tel: 59.32.97

(AK—127)

PORTRELER

Yusuf Ziya Ortaç

* **İkinci Baskı** *

Bu kitabın birinci baskısı üç ay içinde tükenmiştir. Nefis kâğıt, karton kapak, dört renkli kuşe kuvertür, iplik dikiş.

Umum satış yeri: AKBABA YAYINEVİ, Divanyolu, Klodfarer caddesi, No: 8—10, İSTANBUL

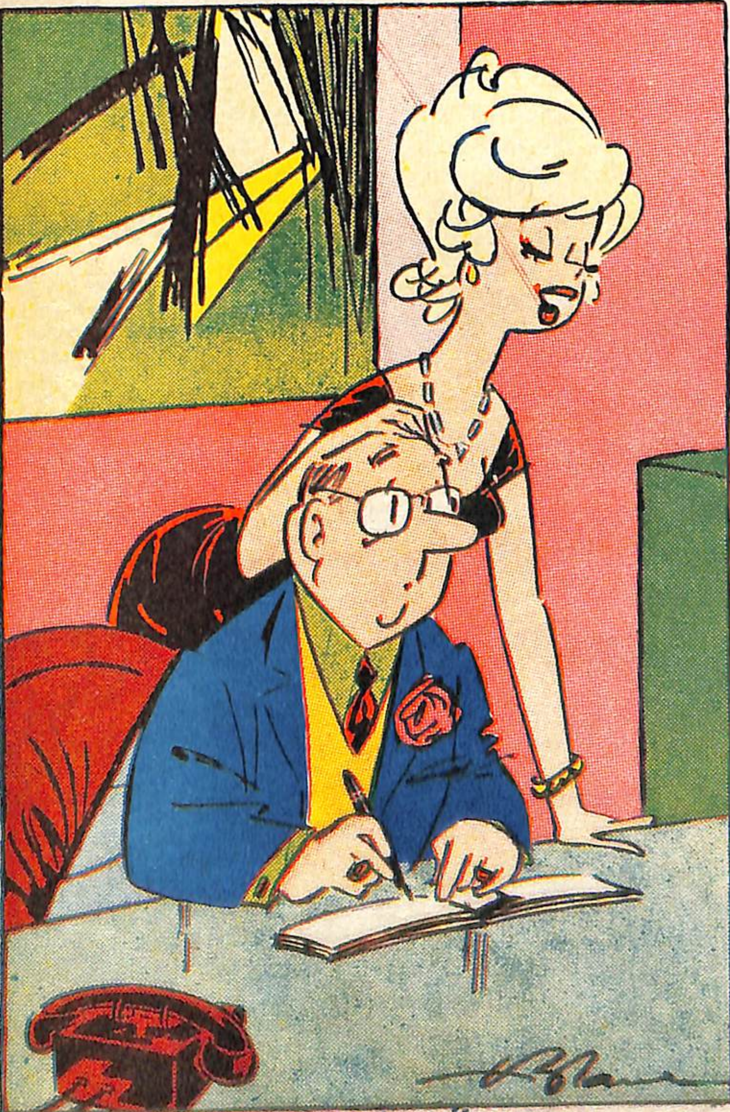
Fiatı 750 Kuruş

(AK—128)

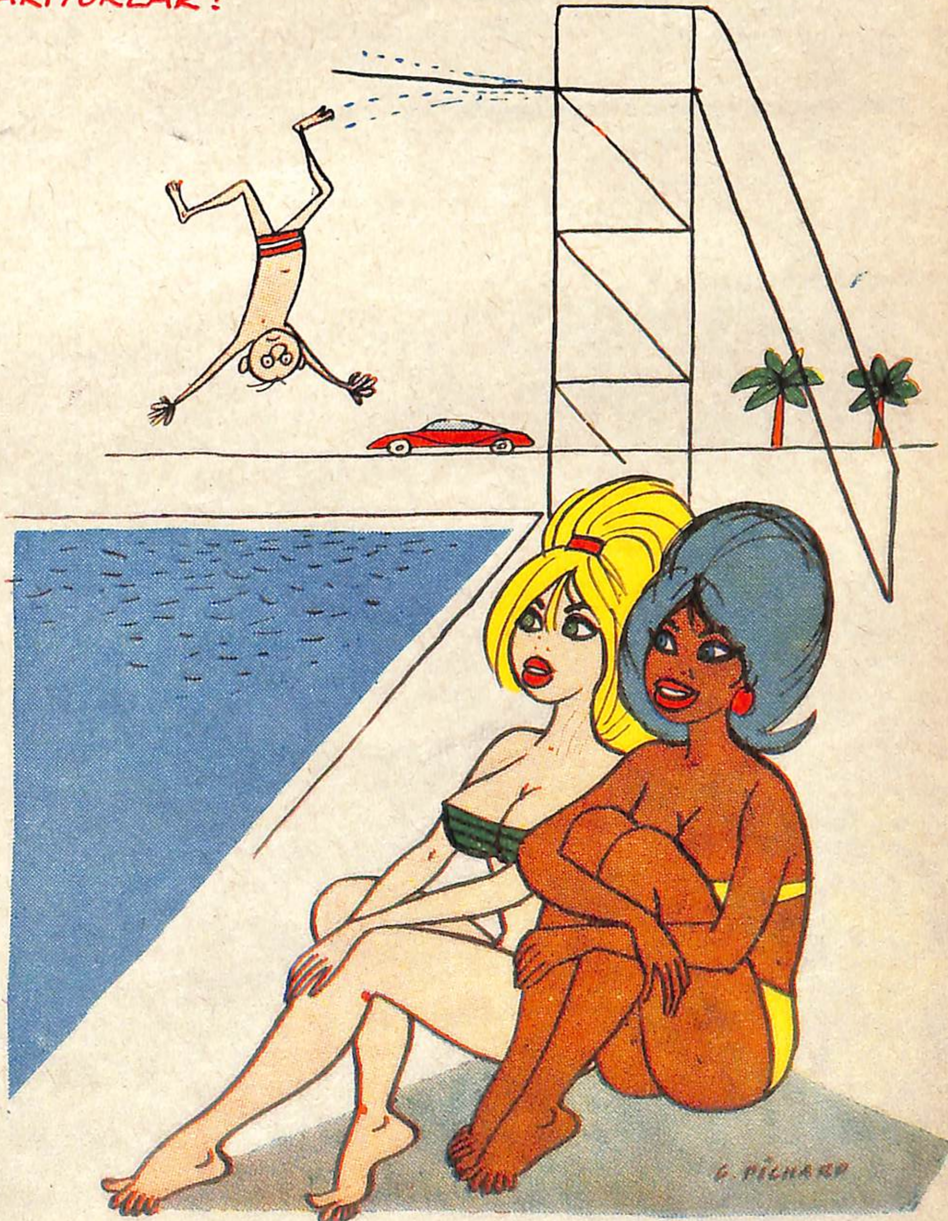

–YAPMA HENRİ, BİZE BAKIYORLAR!

–CÖMERT OL SEVGİLİM, CÖMERT OL... HER SIFIR SENİ ON YAŞ GENÇLEŞTİRİYOR!

–BİZE GÖSTERİŞ Mİ YAPIYOR DERSİN?